

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
TIMIȘOARA, I. Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 28—10

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. in Reg. publ. per. 934/1939
Trib. Timișoara

Redactor resp. Dr. VARNAY ELEMÉR

Magyar írók

Írta: KOSZTOLÁNSZKY ISTVÁN

Szeretjük égbefúrt fejjel, önérettől dagadó kebellet, csillogó szemekkel hangoztatni:

— Vagyunk olyan nemzet, amelynek tudománya, művészete, irodalma a művészi megismerés és alkotás legtisztább régióiból táplálkozik, s hogy mint ilyen, a nemzetközi kulturverseknek dobogóján büszke öntudattal foglalja el azt a helyét, amelyre elhivatottsága állította.

Hogy ezen megállapítás mennyire felel meg a valóságnak, ezuttal nem célunk foglalkozni. Szeretnők kimutatni, min is alapszik tulajdonképpen a fenti önértékes kijelentés.

Ismerjük kultúrtörténelmünk minden egyes lapját és tudjuk a jelenben is, hogy írónk a társadalomnak mindig abból a rétegéből kerültek ki, amely gondtalan életet, akadálytalan fejlődési lehetőséget nem igen biztosíthatott s a felémelő gondolat, a munkakedv, s az erő mindenkor csak az Isten kegyelméből szármaló zseni ihletének volt a folyomány.

Amde ha az így megtermékenyült alkotó erőnek arra kell ébrednie, hogy szárnyát a részvétlenség, nemtörődömség, a közömbösség, hovatovább több és több sullyal terheli meg s látania kell, hogy alkotó művében csak az ő zsenije nyer kielégülést, míg a társadalom, vagy helyesebben: saját nemzete csak dicsőségében osztozik, a muzsacsókolta homlok elborul, lelke bágyadtan csüggeszti le szárnyát s révedező szemekkel, fájo szívvel tekint bele a semmibe, szomorúan kérdi önmagától:

— Vajjon eze az író életcélja, hivatása?

Az író csak az alkotás perceiben író, különben éppen olyan husból és vérből való mint mi: ember. S az embernek — mondjam-e? — ezernyi szükséglete van, hogy létét fentarthassa. Az anyagi jólét sehose lép fel követelőbben, mint éppen az irónál, vagy valamely más művésznél. A művész s így az író is az, aki anyagi jólét hiányában elkedvetlenedik, elfásl és lesújtó döbbenettel gondol arra az isteni adományra, mely az önmagával való meghasonlásra kényszeríti. Az izzó, lüktető energia elernyed s helyét ad a kétkedés rettenetnek, melynek öléből már csak egy lépés van, hogy a láng leohadjon s lassan-lassan utolsó lobbanjon.

S ha ez így van, — mert így van, — kérdem, honnan meríti büszkeségét a nemzeti önérték? Miért fúrja fejét a magasba, mitől duzzad úgy bebele és mitől csillog úgy a szeme? Azért-e talán, hogy magát is egyik tagjának tekintti azon nemzetnek, mely jóleső örömmel alapítja meg magáról, hogy művészi remekei neki egy fillérjébe se kerültek? Hogy ingyen bámolja, ingyen élvezzi a zseni alkotásait s hogy ő is osztozkodhatik dicsőségükben?

Ezreke büszkének lenni — enyhén szólva — nagyon szomorú.

Szeretnék látni egy iparost vagy kereskedőt, akit nem pártolnak, vagy áruikat ingyen kívánnák, nem szüntető-e be foglalkozását, nem csukná-e be boltját, nem menne-e tönkre? Hát az író, a művész, aki nemzetének fényt, dicsőséget jelent, csupán arra legyen hivatva, hogy alkotása csak a saját lelkét elégítse ki s aztán dobjon sutba minden tollat, minden ecsetet, minden vésőt, stb., s ölbetett kezekkel várja, míg egy kis darab konc szánalmas öntudatra ébreszti, hogy annál nagyobb járdalommal állapítsa meg, a tehetség, a lelki szárnyalás — átok? Átok, mely megmutatta magasabbrendűsége glóriás útját, de csak azért, hogy onnan a köznapiság szennyes árjába: a nyomorba dobja.

Ne, ne tetszelegjünk abban a tévhitben, hogy a művészet saját lángjával tartja fenn önmagát. A művészet nem pelikán, mely saját vérével táplálja az elhivatottakat, hanem olyan fény, melyet a pártolásnak, az anyagi támogatásnak kell lángra lobbantania, hogy azzá fej-

Sikerült létrehozni az angol-orosz egyezményt

A Szovjet szavatolja minden szomszédjának a határait. Még mindig nem tudják ki képviseli Oroszországot a Népszövetség ülésein

A nyugati demokrata hatalmak a Népszövetség 22-én tartandó tanácsülésének megnyitása előtt igyekeznek tető alá hozni a Szovjettel való megegyezést és ennek érdekében tegnap óta

állandóan fokozott diplomáciai tevékenység folyik úgy Londonban, mint Párisban.

Az angol külügyi bizottság kedden este ülésre jött össze, hogy megvitassa Moszkva legutóbbi ellenjavaslatát, amelyek csak néhány órával előbb érkeztek meg az angol fővárosba. A külügyi bizottság meghozta a határozatát, amelyet az angol minisztertanács elé terjesztettek. Az angol minisztertanács szerdán tartotta meg ülését

és az ülésen hozott döntést azonnal megküldték Williams Seeds moszkvai angol nagykövetnek, hogy azt

azonnal továbbítsa Molotov külügyi népbiztos, vagy helyettese, Potemkin számára. azzal, hogy vagy Molotov, vagy pedig Potemkin feltétlenül jelenjen meg a népszövetségi tanács ülésein, már csak a megegyezés végleges megkötése érdekében is. Hír szerint

a moszkvai ellenjavaslatokat az angol kormány most már elfogadta

és az ez alapon elkészített angol javaslat szövege a következő lenne:

Az angol-olasz egyezmény alapja

1. Anglia, Franciaország és Szovjet-Oroszország közös nyilatkozatban jelente ki azt az eltkélt szándékát, hogy a további támadó cselekményeknek ellentállnak.

2. Szovjet-Oroszország szavatolja vétien támadások ellen valamennyi szomszédját, beleértve Litvániát, a főbbi balti államokat, Lengyelországot, Romániát és Törökországot.

3. Franciaország és Anglia közösen segítséget ígérnek Szovjet-Oroszországnak arra az esetre, ha a kezesség következtében háborúba keverednek.

4. Állapodjanak meg a szerződő felek vezérkari megbeszélesekben, melyen megtárgyalják ellenségeskedés esetére az elvégzendő feladatokat.

A Daily Mail hozzát teszi a fenti értesüléshez, hogy ez a megállapodás

nemcsak a kelet-, hanem a nyugateurópai támadások esetére is szólna

és valószínű, hogy a megegyezést Genfben hamarosan aláírják.

POTEMKIN ALLITÓLAG MÉGIS ELMEGY GENFBE

A francia lapok is részletes tudósításokban foglalkoznak azokkal a diplomáciai tárgyalásokkal, amelyek a Szovjettel való megegyezés érdekeit szolgálják. A francia jobboldali lapok kifejtik azt a véleményüket, hogy a szovjetkormány nyomást akart gyakorolni Angliára Mol-

tovnak és Potemkinnek Genfből való távolmaradásával. A párisi közvetítés azonban valószínűleg sikerrel járt és minden remény meg van arra, hogy

Sztalin mégis el fogja küldeni Genfbe Potemkint.

A szombati párisi tanácskozás, amely Halifax külügyminiszter Párisba érkezése alkalmából lesz, nagyfontosságúnak ígérkezik. Résztvesznek ezen a megbeszélésen Bonnet külügyminiszterén kívül Daladier miniszterelnök és Sir Erich Phipps is.

ÚJ JAVASLATOT TERJESZTENEK A MOSZKVAI KORMÁNY ELÉ

A Matin szerint az angol miniszterek elhatározták, hogy új javaslatot terjesztenek távirati úton a moszkvai kormány elé és ebben felkéri, hogy

írja alá azt a francia-angol-orosz nyilatkozatot, amelyben Oroszország kötelezettséget vállal, hogy segítségére siet Franciaországnak és Angliának támadás esetén.

Az Ordre azt írja, hogy a Chamberlain által március 16-án megindított diplomáciai hadjárat csak akkor végződhet eredménnyel, ha az angol-francia-orosz egyezményt aláírják. Ilyen egyezmény birtokában nem fordulhat elő még egyszer a müncheni kapituláció és nem következhet be még egyszer, hogy a békét szerető országok meghátráljanak.

Fontos események várhatók Genfben

Az angol kormány külügyi bizottsága tegnap este váratlanul összeült, hogy kidolgozza Anglia válaszát a legújabb szovjetorosz jegyzékre. Jól értesült körökben az a felfogás, hogy az angol kormány mostani válaszában sokkal nagyobb előzettséget fog tanusítani a Szovjet iránt, mint eddig. A legújabb angol válaszijezékét a mai minisztertanács után azonnal elküldik Moszkvába.

Jól értesült körökben úgy tudják, hogy a külügyi bizottság ülésén olyan határozatot hoztak, amely szerint a válaszijezék elvileg hozzájárul egy kölcsönösségen alapuló angol-orosz egyezményhez.

Az angol fővárosban nagy elkedvetlenedést keltett, hogy sem Molotov, sem Potemkin nem utazik Genfba a népszövetségi tanácsülésre, ahol Maiski londoni nagykövet képviseli majd a szov-

lődjék, amivé mindannyiunk óhajtjuk: nemzeti büszkeséggé, mely a nemzetre és művészeire örök dicsőséget jelent az idők végezetéig.

A művészet anyagi áldozat hiányában csak álom, ami továbbúnik, mihelyt a gyomor hangosan követeli a maga részét.

jet kormány. Angol kormánykörökben ez a fordulat annál is inkább aggodalmat keltett, mert a londoni kormány felfogása szerint az angol-orosz tárgyalások végeleges kudarcra súlyos külpolitikai helyzetet idézne elő Chamberlain számára és a munkáspárti ellenzék is csak azzal a feltétellel törődött bele Halifax moszkvai utjának elhalasztásába, hogy a külügyminiszter Genfben találkozzon fog a szovjet kormány külpolitikájának felelős irányítójával, de ez a találkozás most elmarad.

Az Information című lap értesítése szerint az angol-orosz tárgyalások kudarcra Chamberlain egész koalíciós rendszerét megrázná, sőt össze is omlasztaná, mert mint már jelentettük, a Manchester Guardian értesítése szerint az angol-török egyezmény csak abban az esetben lép életbe, ha London megegyezik Moszkvával is.

MEGERŐSÍTETTÉK A SZOVJET HADITENGERÉSZETET

A Szovjet haditengerészetében a szolgálati időt öt évre emelték fel. Ezenkívül megszüntették a középiskolások számára eddig biztosított csökkentett szolgálati időt. Ugyancsak közlik, hogy a baltitengeri gyakorlatokon az idén egy teljesen új hajóhad is résztvesz, amelynek parancsnoka Tripucz tengernagy lesz.

LORD HALIFAX, A NEMES BARÁT . . .

Az angol alsóház mai ülésén Chamberlain miniszterelnök több képviselő kérdésére a következőképpen válaszolt:

— Lord Halifax, az én nemes barátom, a szovjetkormány részéről május 15-én újabb közléseket kapott, amelyeket a kormány jelenleg tanulmányoz. Ezzel kapcsolatban egyelőre egyebet nem közölhetek.

Wedgwood munkáspárti képviselő azíránt érdeklődött, hogy a lord Halifax és Maisy között folytatandó genfi megbeszélések kívül előzőleg lesznek-e más tárgyalások is?

— Nem! — felelte Chamberlain.

Befutott Constanjába a Mircea iskolahajó

Tegnap délelőtt kilenc órakor befutott a constantai kikötőbe kifeszített vitorlakkal a Mircea nevű új iskolahajó, több hadihajó kíséretében. Az új iskolahajó a régi Mircea nevű brigggel együtt kötött ki, amelyet külön e célból vontattak be a kikötőbe. A régi hajón a kormány több tagja tartózkodott. Délben 12 órakor bankett volt, amelyen Barbuneanu admirális és Teodorescu Paul tengerészeti miniszter tartott beszédet.

A Vatikán elejtette az őt hatalmi értekezlet tervét

Könyörgő istentisztelet a békéért pünkösöd vasárnapján

A Daily Express jelenti, hogy a Vatikán újabb békeközvetítést készít elő Németország és Lengyelország között. A lap, amely erről az új akcióról római tudósítójának jelentése nyomán hírt ad, megjegyzi, hogy a berlini és varsói nunciaturák a német, illetve a lengyel kormánynál a szükséges lépéseket már meg is tették. A vatikáni javaslat fontolóra veszi a német követeléseket és a lengyel álláspontot is. Vatikáni körökben remélik, hogy mindkét részről készség nyilvánul majd meg a közvetítés elfogadására.

A Newyork Chronicle értesítése szerint az őt hatalmi értekezlet összehívásának tervét a Vatikán elejtette, mivel Németország és Olaszország részéről

biztosítékot kapott, hogy nem terveznek támadást.

A Daily Express szerint a pápa Hitlernek és Becknek a danzigi kérdéssel elintézésére javaslatot küldött és az a véleménye, hogy a javaslat pontjai mindkettőjüket kielégítheti. A német és a lengyel főváros már érdeklődött a pápa terveit iránt. A pápa közvetítése a danzigi kérdésben sikerrel jár, akkor a francia—olasz vita elintézésére is elkészíti a terveit.

A canterburyi érsek levelet intézett a Times szerkesztőségéhez és ebben bejelenteti, hogy megkérte XII. Pius pápát, rendeljen el könyörgő istentiszteleteket pünkösöd vasárnapjára, a békéért.

Németország cáfolja a belga határon történt csapatösszevonásokat

A francia diplomácia Bulgáriát be akarja vonni a Balkán-szövetségbe

A Le Soire Verviersből származó távirat alapján jelenti, hogy

Belgium keleti határzónájával szemben keddtől óta fontos csapatmozdulatok észlelhetők. A jelentés beszámol arról, hogy nagyobb motorizált német osztagok foglalták el a határzónát Aix la Chapelle és Monjoif között, Luxemburg irányában.

A lap hozzátétele a közleményhez, hogy Hitler rendelte el a most elkészült erődítmények megszállását.

Berlinből ezzel szemben hivatalos helyen kijelentik, hogy Németország nyugati határvidékén

semmilyen rendkívüli csapatmozdulatok nem történtek és az erődítményeket műszaki csapatok szállották meg. Ebből nem lehet arra következtetni, hogy ennek különösebb jelentősége volna.

A belga távirati iroda az alábbi hivatalos közleményt adta ki:

„Több külföldi lapban olyan hírek láttak napvilágot, hogy a belga kormány tárgyalásokat kezdett a holland kormánnyal katonai egyezmény megkötésére. Ezek a hírek nélkülöznek minden alapot.”

A Berliner Börzenzeitung Törökország új külpolitikájával foglalkozva megállapítja, hogy nem Németország volt az, amely az egykori török birodalom részeivel gazdagodott és sem Szíriában, sem Irakban, sem pedig Palesztinában nincsenek német csapatok. A lap azt a kérdést veti fel, hogy ha a Balkán Anglia fennhatósága alá kerül, nem zárja-e ki Törökországot a Balkánról és Európából? A lap diplomáciai szerkesztője azt a végső következtetést vonja le, hogy a Balkán-problémát újból viz-

gálat alá kell venni, hogy megakadályozzák a Balkán-félsziget országai gazdasági érdekeinek idegen érdekek alá való helyezését.

A francia diplomácia napok óta élénk munkában van, amelynek az a célja, hogy Bulgáriát is beállítsák az angol-francia érdekek szolgálataiba. A francia diplomácia célja az, hogy Bulgária lépjen be a Balkán-szövetségbe. Bonnet ebben az ügyben tegnap este hosszas megbeszélést folytatott Politisz görög követtel és a megbeszélés során Bonnet ismertette Bulgária álláspontját is. Politisz rövidesen Athénbe és Ankarába utazik. Párisi diplomáciai körökben remélik, hogy Politisz utjának eredménye lesz és Bulgária rövidesen belép a Balkán-szövetségbe.

A görög távirati iroda híradása szerint a három évfolyam mozgósításáról szóló hír nem felel meg a valóságnak.

Párisból jelentik: Francois Poncet római francia nagykövet legutóbb beható megbeszélést folytatott Ciano gróf külügyminiszterrel. A tárgyalás során Ciano gróf közölte, hogy Olaszország Mussolini március 26-iki beszédének alapján áll, amely felveti Szezi csatorna, Djibuti kikötő és Tunisz kérdéseit. A francia nagykövet kijelentette, hogy Franciaország hajlandó a Szezi csatorna és Djibuti ügyében tanulmányozni a követeléseket, de Tuniszt illetően Franciaország az 1935-ös Mussolini—Laval egyezményen túl nem mehet.

Német politikai körökben úgy tudják, hogy Hitler kancellár fontos külpolitikai beszédet fog tartani a német-olasz katonai szövetség okmányának aláírása alkalmából Ciano gróf tiszteletére adandó banketten.

Beavatott helyen úgy tudják, hogy Victor Emanuel olasz király és császár berlini látogatása ősz előtt nem történik meg.

Constantinescu pénzügyminiszter Temesvárott tegnap felülvizsgálta a Nemzeti Bank üzletmenetét

Constantinescu Mitita pénzügyminiszter, a Nemzeti Bank kormányzója, tegnap reggel Svábjából jött, ahol tanulmányúton volt, Temesvárra érkezett. A pénzügyminiszter rangrejtve, mint bankkormányzó jött városunkba és azért nem is volt hivatalos fogadtatás. Constantinescu Mitita szerdán délelőtt kilenc órakor megjelent

a Nemzeti Bank temesvári fiókjában, ahol Suciu Mihail igazgató kimerítő jelentést tett az intézet működéséről. A délután folyamán a pénzügyminiszter megvizsgálta a Nemzeti Bank fiókjának üzletmenetét, este pedig folytatta útját Bucuresti felé.

Első áldozás és anyák napja Rónácon és Magyarszentmártonban

A Római Katolikus Népszövetség rónáci tagozata tartalmas műsorral összeállított ünnepség keretében ünnepelte meg az anyák napját. Az ünnepi beszédet P. Ágoston salvatorianus atya mondotta, majd színdarab, versek és énekek tették változatossá az ünnepséget, melyet Kopasz Antal rendező nagy hozzáértéssel tett igazán ünnepélyessé és bensőségesé a természet zsúfolásig megtöltött hallgatóság számára. A lelkes ifjúsági szereplők tudásuk legjavát adták az előadáson. A szép fejlődésnek indult ifjúsági csoport már több ízben mutatta meg, hogy lelkes, áldozatkész munkájával az igazibb, szebb, nemesebb, krisztusibb jövőt akarja szolgálni. Szereplők: Marosán Mária, Marosán Panni, Springhardt Mancsi és Muci, Mihók Vera és Annus, Módsi Lenke és Rózi, Szalay Lujza, Liskó Elly, Illés Marika, Krimajer Baba, Alexandru Iia, Kogler Máttyás, Mihók Antal és Pál, Richter Gusztáv, Kocsisán Misi, Pioker István és Antal, Pioker Ferenc, Csala János, Cserháti Géza, Lantos István, Miklosik Pál, Sári László, Virág György és Banolics Lucsi.

Magyarszentmárton községének bensőséges és lélekemelő ünnepségben volt része. Ünnepi mise keretében tartották meg a gyermekek első áldozását. A misén 80 tagból álló gyermekkörös énekelte és

mondotta a közös miseimádságokat. Mise után az első áldozókat Eröss János plébános szeretet-reggeliben részesítette.

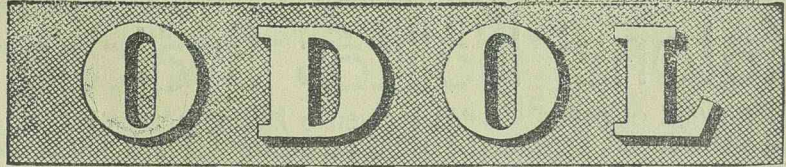
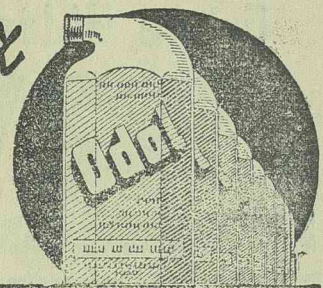
Délután a májusi ájtatosság után a Katolikus Népszövetség rendezésében — ugyancsak a gyermekek szereplésével — megtartották az anyák-napját. Az ünnepi beszédet Eröss János plébános mondotta, kiemelve beszédében az anyai hivatás Isten akaratára szerint való betöltésének szent és komoly gondolatát és az ebből fakadó kötelességeket. Verseket mondottak: Komlóssy Margit, Herman Ilona, Mike Mariska, Józsa Emma, Zsizsik András, Kardos János, Virág Péter, Turi István, Stifter Endre. A fiatalok köréből Totyák Pál mondott el egy igen szép verset az Édesanyákhoz. A gyermekek énekkara Mária éneket énekelt. A gyermekek lélekben is szépen elkészültek az anyák-ünnepére. Az egy hétig tartó előkészületi idő alatt — melyet Berényi Gizella egyházközségi nővér vezetett — mindennap közösen imádkoztak az édesanyáért, s különböző jócselkedeteket ajánlottak fel értük. Az ünnepségre virágkoszorúkat hoztak, ezeket a pap megáldotta, majd minden gyermek átadta édesanyjának. Az ünnepség után Mária-lányok avatása volt, akik a délelőtti misén szintén szentáldozáshoz járultak és kellő lelki előkészítést nyertek a felavatásukhoz.

Hősök napja Temesvárott

A mai Áldozócsütörtökön az egész ország mélyszégyenrel üli meg a Hősök napját és kegyelettel emlékezik meg azokról, akik életüket a hazáért áldozták. A mai napon a kegyelet külső kifejezésül általános munkaszünet van, a bíróságok, közhivatalok, iskolák szünetelnek, az üzletek — még az élelmiszerüzletek is — zárva maradnak és piacokat sem tartanak. Az emberek a fellobogzótt uccákon, az Urírii-térre vonulnak, ahol Marta Alexandru dr. királyi helytartó vezetésével megjelennek az összes katonai és polgári hatóságok képviselői, a hadsereg kévezényelt csapatai, az országőrök, a nemzeti gárda, a katonai előképzésben részesülő ifjak és a különböző testületek. Délelőtt kilenc óraker a téren felállított emelvényen Sora Milente tábori lelkész nagy pápi segédlettel gyászmisét mond. Utána körmenet vonul a katonai temetőbe, ahol a hősök sírját megkoszorúzzák és Dragalina Cornel tábornok-hadosztályparancsnok beszédet mond.

Az Odol szájvíz

elpusztítja az értalmas csirákat, amelyek a szájüregben és a fogak között megbújnak. Az ODOL szájvíz antiszeptikus hatása és friss, illatos lehetőséget kölcsönöz. Az ODOL szájvíz hatása tartós. Használja a mindennapi szájápoláshoz az ODOL szájvizet — az egészség védelmezőjét

Este félkilenc óraker a katonság fátylászmenetet rendez végig a városban az elesett bajtársak tisztelőtére.

lár gyilkossági premium s bizonyos összegben feljé a biztosítási összeg tíz százaléka járt munkadíj fejében. A társaság pontosan és megbízhatóan működött. Uccai baleseteket rögtönöztek, kirándulásokon véletlen szerencsétlenségeket idéztek elő, yachtokat sülyesztettek, mindig szigorúan ügyelve arra, hogy ezek a raffinált merényletek megőrizze a véletlen szerencsétlenség látszatát. Más esteekben pedig magyszerű szolgálatokat tett az alattomosan pusztító arzén.

Igy virágzott volna tovább is gyönyörűen a kifűnően prosperáló halálkereskedelmi részvénytársaság, ha egyetlen esetben ki nem derítette volna a sötét valóságot a véletlen. Ez a megtalált céna-szál aztán elég volt arra, hogy a rendőrség a nyomozás során vizsgálombolyítsa az érdeműs gyilkostársaság egész üzleti multját. Az elvetemedett embereket nemsokára kivégzik. Az óriási arányú bűnper azonban ismét csak bizonyítékkal szolgál, hogy a haladás legcsillogóbb külsőségei sem tudják megfékezni a lélek örvényeiben bujkáló vadállatot. Erre csak az igaz bensőséges nevelés képes. Olyan nevelés, amely a legzseléesebb általánosságban védi és vallja az emberi élet feltétlen tisztelőt.

(Flamcur).

Halálkereskedelmi részvénytársaság

Régmúlt idők sötét árnyai kisártanak. Feltámadt a hajdani nagy bűnper, az alattomos gyilkosságok fojtogató atmoszférája. A tizenhetedik század Párisára emlékezünk, azokra az időkre, mikor állandóan a reszkető aggodalom, a riadt rémület martaléka volt a világozság városa. Igaz, hogy akkor távolról sem volt olyan világos, mint ma. Csak itt-ott állott szeszélyes uccakanyarulatoknál vagy a híres zsákuccák végén, kiugró vasállványon egy-egy lámpa. De csak sápadó, alig lehelletnyi volt a fényük, mintha maguk is féltek volna, a szél fúvására titokzatosan imbolygó méceslángok, a koromfekete párisi éjszakában. Sohasem voltak véresebbek, mint a tizenhetedik század végén, a párisi éjszakák. Aki csak tehette, már este harangzó után bevonult a várszerű házba, amelynek egy vasajtaja, azután még két tölgyajtaja volt és csak három kulcs segítségével lehetett bejutni a lakásba. De miért e reszkető óvatosság?

Mert ezekben az időkben két évtizeden át a gyilkosságok és orvtámadások babonás megszállott városa volt. Gyilkosok állottak a házak kiugró párkányzatán kezükben késsel, fekete köpenyes alakjuk egybeolvadt az éjszakával. S ha arra tévedt a gyanúlan hazatérő, hirtelen ráugrottak a magasból, mint a tigris s nemsokára ott feküdt a szerencsétlen holtan, vérbe fagyva. De ugyanakkor támadt még gonoszabb rontás, orgiáit ülte az arzén, az akkori idők legujabb vívmánya. Ha szabad a szót ily rettenetes vonatkozásban használni, akkoriban általánossá lett az arzénrel gyilkolás divata. Olyan mindennaposak lettek az orgyilkosságok és bér-gyilkosságok, hogy XIV. Lajos, a napkirály, külön törvényszéket kényszerült létesíteni a szörnyettek megtorlására. A gyilkosságok pedig halmozódtak. Társaságok, szövetkezetek alakultak, amelyek megszabott honoráriumért pontosan és biztosan szállították a halált. Eltették láb alól szűlőt, hogy a gyermekek számára sietessék az örökséget, kivégeztek megum; szerelmest, az arzénrel lassan eltanácsolták az élethől bárkit, aki terhére volt valamelyik érdekeltnek. A legmagasabb társadalmi osztályokat sem kímélte ez az erkölcsi pestis, minden gatlás nélkül gyilkoltattak, sőt sokan lettek a halál üzletszerzői is, amint azt Brinvillers márkinő időtlen szenzációjá emelkedett történelmi bűnpere tanusítja.

De mért elevenítjük fel ezeket a régi sötét dolgokat? Mert ami elmúlt, az napjainkban újra ki-

sért. Csak más formákban és új jelmezben. Ime, Newyorkban egy igen különös üzleti alakulat létesült, a „Halálkereskedelmi részvénytársaság”. Ez a sikereit tekintve, igen életre való intézmény rövid működése alatt száz gyilkosságot követett el, sőt elkövetett volna valószínűleg még többet is, ha a rendőrség fel nem fedezte volna véres üzletemit. Az üzlet kiagyalója és vezérigazgatója egy Petrillo nevű spaghetti kereskedő volt, aki magyszerű ügynöki kart állított össze kipróbált gengszterekből. Ezek rendszerint házasságukban családott asszonyokat kerestek fel, akiket sikerült meggyőzni arról, hogy kitűnő üzlet lesz számukra, ha eltételek láb alól férjüket. Ezeknek előbb aztán biztosítani kellett férjük életét. A halálkereskedelmi részvénytársaságnak viszont minden üzlet után hatszáz dol-

Áldozó csütörtökön veszi át a pápa a lateráni Szent János bazilikát

Vatikánvárosból jelentik: A pápa áldozó csütörtökön ünnepélyesen birtokába veszi a lateráni Szent János bazilikát, amely ősi jogon a pápákati illeti meg. Áldozó csütörtök délelőtt 10 óraker XII. Pius pápa a lateráni palotába megy.

melynek bejáratánál a bíborosi kar fogadja. Itt megalakul a menet, amelyben a pápát hordszéken viszik a lateráni bazilikába. A Szentatya itt díszmisét mond, majd pedig a bazilika erkélyéről urbi et orbi áldást oszt.

A félgártmányok forgalmi adója a törvény módosítása után

A forgalmi adóbizottság a jövőben nem osztályozza az adóköteles átmeneti készítményeket

Az ugynevezett átmeneti gártmányok forgalmi adójának a kérdése április 1-től megváltozott. Átmeneti gártmány (félkészáru) mindaz, amely önállóan alkalmatlan a kiskereskedelmi forgalombahozatalra és arra szolgál, hogy azt más üzem beillesse vagy feldolgozza a készáru termelésnél. A forgalmi adótörvény régi szövege szerint a gyárak csak azon félkészáru után

tartoznak forgalmi adót fizetni, amely a készáru legfontosabb alkatrészét képezte és minden vállalatra nézve a forgalmi adóbizottság állapította meg, hogy melyik az adóköteles átmeneti cikk.

Az új törvény ezt a szövegezést elhagyta és csak annyit mond, hogy a félkészáru után is forgalmi adót kell fizetni, kivéve, ha a kérdéses félnyersanyag nem teszi ki öt százalékát sem az országban előállított készáru mennyiségének. Így tehát, ha valamely készáruból az országban ezer egységet készítenek, úgy a gyártásánál felhasználott átmeneti termékek közül nem forgalmi-adó köteles lesz az a cikk, amelynek országos fogyasztása ötven egységet sem tesz ki.

Igy tehát az iparvállalatok érdeke jólőre tisztázni, hogy melyek ezek a félgártmányok és ez az eljárás a pénzügyminiszteriumhoz intézett kérvény segítségével folytatható le. A kihágás megállapíthatásának megelőzése végett kérni kell a miniszteriumot, hogy valamely kérdéses félgártmányt milyen elbánás alá esik. Megjegyezzük, hogy a forgalmi adót csak akkor kell fizetni, ha a kérdéses félgártmány más iparvállalat termékeinek előállításához szükséges, tehát azt nem a termelés során állítja elő valamely készáru gyártó vállalat.

Mit tekint a posta reklámnak?

Az április 1-én életbeléptetett új postatárfi szerint a postai küldeményeken (levelek, levelezőlapok, csomagok) levő reklámfelírások után a postának a következő díjat kell fizetni: egy évre 3500 lei, félévre 2000 lei, negyedévre 1200 lei, egy hónapra pedig 500 lei. A posta megállapítása szerint reklámnak nem tekinthető a cég címe, amely áll a névből, uccából, házszámából, postai kerületből, telefonszámából, postafiókból, sürgönycímből és esetleg a CEC-számából, továbbá a kamarai cégbejegyzési számából. Ezek a megjelölések a szokásos latin betűkkel írandók, azonban csak román nyelven. Reklámnak

tekint a posta mindazt, ami ezen felül van, így a fiókok, embléma, akár bejegyzett márka, díszesebben nyomott címek, sátrözva, vagy nagytíva, amelyeken felhívja a figyelmet ezekre, bármilyen rajz, színes keret, alakok. Reklámnak tekinthető, ha a feladó más, mint román nyelven tünteti fel címét. Ha postai küldeményen a posta reklámot állapít meg, úgy a címzettől 2 leies plusz illetéket szed. A fentebb megjelölt reklámitétek lefizetése ellenében bármilyen reklámot használhat a cég, azonban a szöveget be kell mutatni a postának.

Grippa, Hülés és Nevralgiák ellen

JAWOL

Katonai kiállítás Svájcban

Megnyílt a svájci országos kiállítás, melyen a katonai részen kívül egy teljes vasuti pályaudvart, óragyárt és működő cukrászüzemet mutatnak be

Zürichből írják: Ebben a nyugtalan, ideges, bizonytalan és gyakran komor világban kialakult egy nyugodt, önmagában — joggal! — bizó, határozott és igen derűs pont: Zürich, a zürichi svájci országos kiállítás. Huszonöt évvel ezelőtt, 1914-ben a szép Zürich ugyanolyan országos kiállításra készült, mint az idén, — de ezeket a reményéseket felégette a világ-háború; babonás kedélyek sokat hangoztatták, hogy az idei kiállítás is talán ennek a baljóslatnak a jegyében készül, — de Zürich nem engedte magát megtéveszteni és hónapok óta készült a kiállításra, amely a napokban példátlanul ünnepélyes külsőségek között meg is nyílt. Jegyezzük itt meg mingyárt, mielőtt a részletekbe bocsátkoznánk, hogy a zürichi kiállítás, a maga nemében

az utolsó évek egyik legszebb és legnagyobb látványossága.

Már maga, a kiállítás fekvése, a festői zürichi tó két szembenfekvő partján, amely egy erre az alkalomra épített légi vasut köt össze, — (vagy a szép kék tavon szaporán közlekedő fűgő hajócskák tömege) — teljesen megkapja és elragadja a látogatót. A modern építőművészet remekei ezek a kis pavilonok, ezek a tóparti vendéglők és terraszok, ezek a nagy paloták, amelyek a háromfajú lakosságból álló ország magábaolvastó nagy erényeit: a német alaposságát, a francia ízlést és az olasz bájt lehelik.

MIT LÁTNÍ?

Amire egy nagyobb kiállításon talán még soha példa nem volt: a zürichi Landesausstellung a megnyitás percében az utolsó szögig készen volt, minden a legtökéletesebben és a legizlésesebben.

Mit látni ezen a kiállításon? Svájcot. Svájc multját és jelenét; amit a történelemben reprezentál, amit a tudományban és az iparban jelent, amit az emberiség szellemének az ébrentartásában vállalt és keresztül is visz. Irjuk ide, rendszertelenül, ahogy egy óriási kiállításra véletlenül bezuhan az idegen látogató, hogy mi mindent látni ezen a szép telepen, zajtalanul közlekedő apró villamos-autóbuszok között, amelyek végig viszik a látogatókat a kiállítás területén — vagy a zürichi tó vizétől táplált kis folyócskán, amelynek rohanó vize magával ragadja a rajta közlekedő csónakcsakákat?!

Mit látni? Egy kis parkművelésben az egész Zötschberg vasuti vonal kicsi modelljét,

hidakkal, alagutakkal, vasúti aluljárókkal, Európának ezt az egyik leghíresebb vasúti hegypályáját élethűségben, mintha egy tizenkétéves gyerek számára építették volna... Egy olyan világkiállítást, amelyben a legnagyobb kertészeti kutúra találkozik a művészet és az ízlés legmagasabb igényeivel (egy tényményi cserépből gyönyörű hatalmas orchidea nő ki). A „Palais” nevű óriási kiállítási csarnokban remek orvosi gyűjtemények: Bluntschli, a nagy berni anatómus hatalmas anatómiai kiállítás, kitűnő fiziológiai gyűjtemény, képek, táblák, automatikusan mozgó táblák, az emberi szervezet működéséről szóló érdekes és tanulságos filmek (általában: a filmnek óriási szerepe van a kiállításban; minden osztályban hatalmas és izléses mozgófényképszínházak vannak felépítve ingyen előadásokkal, utazásokról, a svájci történelemről, a tudomány és a technika ezer ágáról).

Külön, hatalmas termekben van kiállítva Svájc katonai berendezésének a teljes apparátusa, a falakon, — mint különben a többi teremben is, három nyelvű, dekoratív feliratokkal. A katonai kiállításban ilyen feliratok vannak: „Svájc védekezni akar”, „Svájc védekezni tud”, „Svájc védekezni fog”.

(A mai idők gondolatvilágát talán jellemzi az, hogy az évszázados semlegességéről híres békés Svájc katonai kiállításának van eddig Zürichben a legtöbb látogatója.)

AZ ÓRÁK VILÁGA

A többi terem fala is tele van a legmeghatóbb és legszebb bölcsességekkel, a svájci lélek legnemesebb megnyilatkozásaival: írjunk ide csak egyet, a sok közül: „Az igazi emberiség gyönyörűbb, mint a földkerekség minden szépsége.”

A „Palais”-ban, a kiállítási palotában, az egyes osztályokat és termeket tágas és világos folyosók kötik össze: az egyetlen egy hatalmas gyönyörű szobor, a másikon a svájci történelem

Egy érdekes ötlet

Elsőrendű ötletnek tartjuk az oly tökéletes svájci posta szellemes kiállítását a rosszul címzett borítékokról, az ócska és ódivatú, vagy a modern és célszerű postaszekrényekből és házipostaszekrényekből, a svájci államvasutak gyönyörű kiállítását, amelyben

felépítettek és berendeztek egy teljes pályaudvart,

amelyen ki vannak állítva a leghíresebb svájci villamosmozdonyok, hegyvasutak és kilátóvagonok típusai, életnagyságban, igaztós és tanulságos magyarázatoktól kísérve; vagy, — ugyan-csak a vasúti kiállításon! — a svájci vonatokon és várótermekben otfelejtett tárgyak tarka és végtelennül mulatságos gyűjteménye, esernyők és sétatobok, kesztyűk és kalapok ezrei, írógépek és fényképezőkészülékek, hegedűk és se-lyemtokukban heverő fuvolák, értékes könyvek

Megér-e 2,850.000 frankot a „nők bálványának” jobbszeme?

Párisból jelentik: Nagyszabású kártérítési per folyik a csemet törvényszék előtt: Henry Garat, a kiváló francia filmszínész, számos nagyszerű francia film hőse, a nők bálványa

2.800.000 frank kártérítést követel a Bagnoles de l'Orne kaszinó igazgatóságától elvesztett jobbszeméért.

A per hátterében egy krupié bosszúja áll. 1935 augusztus 17-én történt, hogy Henry Garat díszest rendezett a Bagnoles de l'Orne kaszinóban. Előkelő társaság jelent meg a banketten: Boris nagyherceg és felesége, Marcelle Chantal, a nálunk is ismert francia filmszínésznő, egy újságfejelem egy tábornok, egy nagy tröszt vezére és a francia és az amerikai társadalmi élet más előkelőségei, köztük egy csinos amerikai fiatalasszony, Madame Walter.

A társaság a legjobb hangulatban költötte el az izletes lakomát. Utána a házigazda vendégeivel együtt felkerekedett, hogy a játéktérre menjen egy kis szórakozásra.

Abba a terebe igyekeztek, ahol bakkaratót játszottak. A játékszalhoz érkezve Walterné asszony tétjét kissé heves mozdulattal a krupié válla fölé tette a megtett száma.

Ebből támadt az incidens. A krupié, akinek Orsini a neve, valami megjegyzést tett Madame Walter mozdulata miatt. Henry Garat lovagiasan az asszony védelmére kelt és

kisebb szóváltásba keveredett a krupiéval. Ez az incidens minden további nélkül elsimult. Vagy legalább is úgy látszott. A filmszínész és előkelő vendégei jó hangulatban néhány órát töltöttek a bakkarató mellett, majd távozni készültek. Orsini krupié azonban — aki nem felejtette el

legmegkapóbb jelenetei festve vagy domborműben — a legszebb azonban az a folyosó, amelyben az összes svájci községek zászlai vannak egymasmellé felsorakoztatva, ezer és ezer apró lobogó ezer és ezer színben. Van egy terem: a svájci kultúra büszkeségeinek arcképeivel; egymás mellett Madame de Stael, (XVI. Lajos híres pénzügyminiszterének Necker-nek, — akiről ez a kiállítás deríti ki, hogy „genfi bankár”, tehát ő maga is svájci volt, a lánya) a híres írónő, Forel, a nagy természettudós, Hodler, a kiváló festő, Roux, a világhírű sebész és még százan és még százan mások, akiknek a neve mindenütt tiszteletet ébreszt, ahol a kultúrát tisztelik...

Elragadó ötletek: külön nagy csarnok a svájci óraparnak, száz és száz kis szekrény,

a világ első óragyárainak tündéri szépségű kiállításai...

A csarnok előtt hatalmas háromszögletű nyitott óratorony, lefelé arányosan nagyobbodó harangok sorával... Vagy: egy svájci cukrászda konyhája teljes üzemből, úgy dolgozik, mintha egy üvegsekreányban volna: négy üvegfala mellett százan és százan nézik, hogy gyúriák, sütik, tejjelhabbal szórják tele a süteményeket és tortákat... Vagy: fel van építve egy tökéletes, modern szálló, amelynek minden egyes szobáját és a hozzátartozó helyiségeket is egy-egy híres svájci cég készítette és állította ki: végtelenül szellemes ötlet egy 1890-ből való kétágyas szállodai szoba teljes berendezésének a kiállítása — és rögtön mellette egy sima, tükörlapos legömbölyített, csőbútoros „legmodernebb” szobaberendezés; s a kettő között egyszerű hotelszoba, fényűző hotelszoba, télisportra berendezett vagy magas alpesi hegyekben álló szállók szobái... (Ennek a kiállításnak talán a legnagyobb sikere.)

és fantasztikus tárgyak tömegei. Az első mozdony, amely a svájci vasutakon közlekedett. Az első gépkocsi, — 1890-ből — amelyet szelid és lenézó mosollyal vesznek körül a látogatók.

Egy másik teremben: üvegtáblák alatt, gaz dag, pompás kötésekből

Svájc régi kereskedelmi szerződésai,

külföldi államfők aláírásaival, akiknek a neve ma már a történelem legnevezetesebb állomásait jelzi. Vagy: egy plasztikus világ-térképen a külföldön élő svájciak száma és foglalkozása.

Az egész: csupa érdekesség, csupa tanulság; pedig ez csak a kiállítás egyik része. A másik része a svájci földműves-kultúrának, a svájci falunak van szentelve, — és ha lehet, még szebb és még érdekesebb, mint a tudomány, a technika és a történelem e gyönyörű kiállítása.

R. GY.

Henry Garat heveskedő rendreutasítását — bosszút forralt. Amikor a filmszínész vendégeivel kifelé indult a játéktérből,

vértelen mozdulattal felkapta a zsetonlapátot és Henry Garat felé dobta.

A lapát vasnyele a filmszínész arcát találta. Tumulatózus jelenet kezdődött és az igazgatóság közbelépése vetett véget a botránynak.

Henry Garat nyolcezer frank kártérítést kapott az igazgatóságtól — elszakított frakkjéért.

A botrány utáni második évben Henry Garat észrevette, hogy látása gyengül. Egy szép napon pedig egy katonai céllovó gyakorlaton őt is behívták,

megdöbbenve vette észre, hogy a céltábla helyett sötét lyuk tárog jobbszeme előtt: elvesztette jobbszeme világát.

A kiváló filmszínész sorra járta Európa és Amerika legkiválóbb szemorvosait. Hiába, jobbszeme világát nem tudták visszahívni neki.

Végül 2,850.000 frank értékben kártérítési pert indított a Bagnoles de l'Orne kaszinó igazgatóság ellen arra hivatkozva, hogy

Orsini krupié lapátja azon az emlékezetes eseten jobbszemét sértette meg és látásának elvesztése ennek egyenes következménye.

A kaszinó igazgatóságának ügyvédei, természetesen, mindent elkövetnek a filmszínész érveinek megcáfolására. Azt akarják kimutatni, hogy Henry Garat foglalkozásából származó megerőltetés és néhány azóta történt kisebb incidensnek folyamán, ként vesztette el látását jobb szemére.

Ez érdekes perben a bíróság a jövő héten hoz ítéletet.

Forradalmi hangulat Palesztinában

Gyásznapot rendez a zsidóság

Jeruzsálemből jelentik: Egész Palesztina a szokásig felfokozott izgalomban várja a Fehér Gyűlés megkezdését, amelyben az angol kormány közlése szerint Palesztina jövőjére vonatkozó terveit. Ma este Jeruzsálem házainak falain hatalmas plakátok kikerülnek hüvelyekből, ha a nép csalatkoznék reményeiben! Az angol csapatokat egész Palesztinában riadó készültséggel helyezték. Tel Avivban és környékén több száz sósóséges revizionistát letartóztattak. Páncél- és kerekáras járőrökkel minden csoportot felosztottak.

A palesztinai főváros elrendelte a „sófár”-ok megszüntetését, amit csak különleges alkalommal szoktak megtenni. A csütörtöki nap gyásznapot lesz a zsidóság számára, teljes böjttel húsznegy óras imádkozással.

Tel Aviv közelében tegnap este agyonlőtték egy ismert angol író fiát, Michael Clercket, aki a torokerepáron haladt az országúton.

HŐSÖK NAPJÁN

Az élet és halál összetartozó fogalmak. Összetartoznak, mint a fény és árnyék, mint a fázis és melegedés. A küzdelem és vég.

A mindent megbocsátó és mindent feledtető életkora anyaföld már két évtizede őrzi, talán a földön fennáll, legterheesebb kincsét, azt a tisztulást és emberleletet, melyet kettőtört a nagy világosság kegyetlen végzeté.

Tízmillió érző szív, melynek remegő zakatása örökre elnémult a halált okádó harminceleves pokoli döngésében. Tízmillió véres arcu a világtörténelem áldozati oltárán, akiket a föld várta vissza a termékeny szülőföld, az élet és ölelésre szomjazó hitvesi kar, a kenyérről lelkő gyermekei kéz. Elhullottak a nagy kaszás atyáskán s egymással örökre megbékélten, siri maságra fagyva pihennek a végeláthatatlan metők keresztterdejében.

Ódalent, az anyaföld ölen, poraikban ölelkez, bizonyára már elstogtátek egymásnak, hogy valamennyien egy gondolattal, egy meggyőződésel masiroztak a halálba: az otthon, az ősi föld édelméért, vagy visszazserzéséért. Ők már rántétek rég, hogy mindannyian azzal a tiszta hitl szívükben küzdöttek egymás ellen mindhalálg, hogy nyomukban ismét felderül a béke és az ország hajnala s az új idők forogtagában megbízhatatlan bolyongó népekre a boldogság és nyulom évei várnak... S amikor ismerősök, ismeretlenek egymásmellé zuhantak a szívükbe lozótt halál fulánkjával, sorsuk, mértékük, jutalmuk a hősiesség és névtelenség lett. Olyan sokan vannak, hogy ha sirjaikat egymásmellé állítanánk, a párisi névtelen katona sírjától eldulva keletre, a végeláthatatlan szibériai pusztaságon át, a japán tengerig csupa-csupa katasír mellett robozna el a vonat. Az utolsó sír-ombok valahol ott volnának, ahol most a japán-kínai haderő a „folytatásról” gondoskodik.

Képzeltünkben ma élénk állanak mind, mind. Mennyi erő, mennyi érték, mennyi jószág, szépség. Mennyi odaadás és áldozat. Mennyi tudás és diadalmas férfúság. Milyen nagy ár a fékéért és milyen rettenetes mementó a halál sátlósainak, a hadiipar nyereszkező, embervért vó sarlatánjainak. S ez a mi korunk...? Keselőség csak rágonolni is, milyen felület. Ennek kornak jelszava, hogy mindent „imád”. Zenét, ilmesillagot, kölnit, ölelet, divatot, utazást, káandot. Mindent. Ez a kor, jobbjait leszámítva s szkeptikusait nem számítva, nagyon hajlamos rra, hogy a fellengős és szentimentális elérzékenyülés dicsimnuszát mondja a hősiességről. Áldozatról, vértanúságról, gyorsan megcsillanó s gyorsan el is apadó könnyein keresztül nézzen láthatatlanságban elmasirozó légiókra... s tána megfordul, hazamegy, kezd mindent úgy, mint eddig s azt hiszi, evvel már le is rötta tarozását. Lelkiismeretén virágerdővel, koszorukal könnyit és a komoly elmélyülés pillanatait inos nyugtalanságban tölti el.

Vajjon csak ennyivel tartozna korunk a hőök emlékének? Ez volna mindaz, amire a kegyelet és emlékezés kötelez?... Nem, nem, százszor es ezerszer is nem!... Amint a hősiesség eszénye és ténye nemcsak dicsősége, de intő feláltójele minden népnek, úgy az Ismeretlen Katona síremlékéhez zárandókló embermellől kötelessége a tanúságtétel mellett és felett — az

erkölcsi erőmerítés. A kegyeletes érzés felb-resztésekor az emberies gondolkodás tisztult esz-mevilágának előtérbejutása. Hiszen a díeséret és babér, himnusz és koszoru bőven jut a gyászoló emlékezet és nagy napján a népek halottainak. Egy napot kapnak azoktól, akikért az életüket adták. Egy tündöklő, májusi napot. Egy tavaszi napot, amikor a legnehezebb elhinni, hogy mindenke vége van s amikor a legpompázóbb virágokat hullathatjuk oda, a névtelen sírokra. S mit kapunk ezért a napért?... Egy nemzet életére, évszázadokra szól az a tanítás, amit életük árán hősei igazoltak. Ez a tanítás egyszerű, határozott, megrendítő: az áldozatnak és hősiességnek értelme abban van, hogy nyomában béke és kiegyensúlyozottság jöjjön létre. Béke a népek között és kiegyensúlyozottság a nemzeti életben. A hősiesség ünneplése tehát békeszeretetet és megértést kell sugározzon. Mindent átölelő áldozatkészséget és igazságszeretetet. Az életbenlévők között is gyakorolt hősiességet, áldozatos szellemet, becsületes közeledési szándé-
— A nemzeti függetlenség szenvedélyes szeretete dicső dolog. — mondotta a világháboru befejezésének előtérjén az angol felsőházban Courtney lord, — de a nemzetközi barátság esz-

— A nemzeti függetlenség szenvedélyes szeretete dicső dolog. — mondotta a világháboru befejezésének előtérjén az angol felsőházban Courtney lord, — de a nemzetközi barátság esz-

Megnyílt Bucurestiben a Balkán-szövetség gazdasági tanácsának ülészsaka

Bucurestiből jelentik: A kereskedelmi kamara palotájában szerdán nyílt meg a Balkán-szövetség gazdasági tanácsának hetedik ülészsaka. A napirenden szerepelnek: 1. A négy állam kereskedelmi kapcsolatai. 2. Közlekedési kérdések. 3. Postai és távbeszélő kérdések. 4. Turisztikai és egyéb kérdések. A program letárgyalása után a kiküldöttek kirándulást tesznek a Dunán. A kongresszus elnöke N. Tabacovici, a román delegáció vezetője lett.

Gafencu külügyminiszter megnyitó beszédében üdvözölte Görögországot, Törökországot és Jugoszlávia kiküldötteit, majd pedig így folytatta:

— A legutóbbi ülészak óta bekövetkezett események még jobban megerősítették az együttműködés iránti akaratunkat. Önöknek az a feladatuk, hogy ennek az együttműködésnek a

méjével ki kell békülni, ha azt akarjuk, hogy a világ civilizációja fennmaradjon.

Annak idején úgy tűnt fel, hogy a bátran kimondott eszmének termékeny fogamzása lesz a háboru borzalmaitól megkínzott népek lelkében, hiszen nemcsak a civilizációnak, az emberiség e közös kincsének feltétele, de a béke erős vágya és egyedüli lehetősége mutatkozott a kiegyensúlyozottság gondolatában. Ha az anyaföld titokzatos erői megszólalának s a benne megpihent névtelen hősök millióinak üzenetét hallanánk, egy elképzelhetetlenül borzalmas erejű szavalókórus ugyanezt harsogná az emberiség fülébe...

Es mégis... a világ ezerkockás sakktábláján újabb életre-halálra menő játszma mozdulatai indulnak. A történelmi erők mérkőzése egyszerűen több sikon folyik Gazdasági, kulturális, fajai és világnézeti alapon. De mindig ugyanazokkal az eszközökkel. A kiméletlen önzés eszközeivel. Újabb halálhegyek és keresztterdők perspektívája a bizonytalan holnapban. Újabb örvény, mely a civilizáció jövőjét fenyegeti.

Hősök napján a föld üzen
A belévetett embermagvak millióinak sora, tízmillió mártir üzen.

Üzeni, hogy az élet és halál összetartozó fogalmak. Összetartoznak, mint a fény és árnyék. A küzdelem és vég. Összetartoznak, mint minden ember. Mint a hősiesség és a béke. Az áldozat és a jutalom.

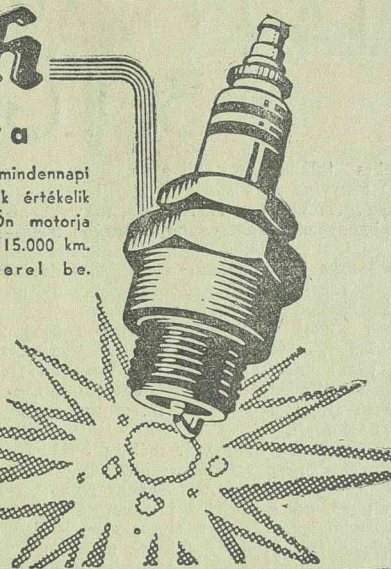
Kulesár Kálmán.

Bosch
gyújtógyertya

milliószor bevált a versenyeken és a mindennapi használatban. A leghíresebb versenyzők értékelik a BOSCH gyújtógyertyát. Az Ön motorja is jobban fog működni, ha minden 15.000 km. után új BOSCH gyertyákat szerel be.

LEONIDA & Co. București
és fiókjai

Kapható az ország összes szaküzleteiben

Értesítjük a n. é. közönséget, hogy pénteken, május hó 19-ikén, a IV. ker., Dragalina-téri kioszkban saját

huscsarnokot

nyitunk, ahol naponta friss sertéshús gyári áron kapható. Eladás reggel 6-tól 1-ig és délután 4-től 8-ig.
Telefon: 12—84.

Fabrica de Conserve de Carne S: A.

TALÁLKOZÁSOM BOLOND MISKÁVAL

Érdekes találkozásom volt a napokban. Egy nyilvános könyvtár ódon föliásai között kutattam. Szükségem volt egy régi írásra, hogy valamilyen tanulmányom elakadt csomóját tovább bogozhassam. Féldelelőtötöt töltöttem már el hasztalanul és éppen le akartam mondani a további kutatásról, amikor rég nem látott és már-már elfelejtett kedves ismerősömmel akadtam össze.

Erosen tüzött már a nap a városi könyvtár olvasószobájába, és még mindig nem találtam meg a kívánt tanulmányt, amikor nyilván mérgelem elosztatása céljából mellem furakodott egy furcsa köntösű, hosszuhajú, marcona bajszú, de mosolygós, kerekded arcú férfi.

Nó, persze, városi könyvtár mélyén történt ez és így cseppet sem csodálatos a mai csodáktól mentes világban, hogy nem élő alakról, vagy pláne kortársról volt szó. Bolond Miskával talákoztam.

A Bolond Miska, ez volt a hivatalos neve. Nem valami fránya frői kitalálás juttatta eszembe ezt a nevet, elsárgult hetilap fejéim diszelget és a fenébe leírt arckép pedig a nagy kerek betűkkel hivalkodó cím alatt mosolygott felém. A mai világban vajmi kevesen emlékeznek vissza erre a szatirikus lapra.

A sors nyilvánvalóan kárpótolni igyekezett hasztalan eltöltött időmért, mert a Bolond Miska első száma került a kezembe. A lap, ha még élne, június 4-én lenne pontosan 79 éves. 1860. június 4-én indult meg az első szám Tóth Kálmán szerkesztésében és az izléses kiállítású újságot Emich Gusztáv nyomdájában állították elő. A felelős szerkesztő tisztjét Tóth Kálmán viselte, míg a felelős kiadó nem kevésbé fontos őrhelyén Emich Gusztáv állott.

Emich Gusztáv

Meg kell állanunk ennél a névnel. A magyar irodalom hőskorának egyik legjellegzetesebb alakja ez a nyomdász, aki nemcsak kitűnő üzleti érzellemmel rendelkezett, hanem, ami ennél lényegesebben több, meleg emberi szívvel és nagyszerű szímmel karolta fel a fiatal tehetségeket. A nyomorúságosan fizetett, de már országos híró Petőfi Sándor, amikor Szendrey Juliával való esküvője küszöbén állott, anyagi helyzetének megjavításán fáradozott és Emich Gusztáv ekkor megvásárolta tőle 1500 kemény forintért, ami abban az időben horribilis summát jelentett, összes költeményeinek örök jogát és még a menyegző előtt ki is adta díszes kiállítású kötetben összegyűjtött költeményeit.

Most Tóth Kálmánt karolta fel, ezt az izgató nyugati kulturájú, nagyszerű íróembert és tréfás hetilapot adott ki számára. Nézzük meg, mivel szórakoztak akkoriban az emberek? Bizonytalannul és sok helyütt megdöbbentető dolgok is találunk a hetvenkilenc esztendő előtt leírt sorok között.

KIPFELHAUSER UR LEVELE,
GARIBALDI ÉS A SAJTÓ

Az akkori politikai élet berkei zengtek Garibaldi nevével. Az olasz szabadsághős, aki Olaszország egységesítésén fáradozott, tartotta akkor igazolomban a politikai világot és a lapok pártállásuk s szájuk ize szerint festették le olvasók előtt.

Bolond Miska természetesen ezt nem hagyta szó nélkül és már az első oldalon „Ki adta Garibaldinak a 300 ezer aranyat?” címmel tréfás verset közöl. A komoly és már akkor is öreg Times a franciákat gyanúsítja, míg a Patrie szerint csakis angol kéz nyújthatja át az aranyat, mely Nápoly megszállásához volt szükséges. A nagy talányt végül Bolond Miska oldja meg azzal, hogy a pénzt ő folyósította és senki más.

Hacsek és Sajó őseivel is találkoztunk. „Privát levelek” gyűjtőcím alatt Kipfelhauser úr kesereg barátjának. Mint rendes becsületet német pálmester él évítzedeke óta a magyar fővárosban. Süti a vizeszemélyét, gyarapodik anyagiakban, már két házat épített a kasszában vigan oszergedező garabokból, amikor egyszerre nagy gond szakadt a nyakába. Nem a külvilággal van baja, hanem tulajdon családjával. Legidősebb fia becsületet mesterség helyett jogásznak csapott fel, méteres sarkantyús csizmákkal szaladgál a tisztesség német cipellő helyett és irdatlan bajusz csúfítja arcát. Felesége

és leánya zsinórozott, magyaros viganokban hoznak csöföt tisztességben megöszült fejére, sőt mi több, Pepi fia, aki most tölti be a hetedik életévét is magyaros pantallót, mellényt és csizmát követelt. Egyetlen reménye három éves gyermekében volt, aki viszont tegnap a születésnapjára sarkantyús csizmát kért.

Nem foghatja fel a derék Kipfelhauser úr, hogy mi történt körülötte. Ő szépen süti a zsemlyét, építi a házakat Budán, mert ez a szenvedélye és ugyanakkor a családja magyaroskodik és nem akarnak a Kipfelhauserék hagyományairól és ősi erényeiről tudni!

Rajzról is gondoskodik Bolond Miska. A lap utolsó oldalán két hatalmas tréfás fametszett áll. Az egyik uzsorások címet viseli és két városi ruhás úr dugja össze a fejét és szörnyen csodálkoznak a mögöttük álló mentés, kalpagos embereknek, akik hatalmas tollakkal diszitve várakoznak. Azon csodálkoznak, hogy jöhetnek már évek óta kopaszítják

őket, mégis mennyi hatalmas tolluk van.

A másik kép politikai rajz. Egymással szembe két gyűlölködő had áll. Mindegyik hatalmas tollat cipel az élén. Az egyiket a következő felirat olvasható: Vegyük át a törvénykezést! A másik viszont: Ne vegyük át a törvénykezést. 1860. júniusában ugyanis Buda és Magyarország legnyugyobb gondja az volt, hogy vegyék át, vagy ne vegyék át az osztrák törvénykezést. Arany-idézet van a kép alatt: „Őket az ég áttellenén — A két hajjú harcban lelő — S mire megoszlott a csata — M visszajött az éjszaka”.

A LEGNAGYOBB MAGYAR HALÁLA

Bolond Miska azonban nem feledkezik meg tréfák mellett és a sok szatira közlése közepeket hogy Magyarország nagy gyász is érte. Szécher István gróf a dóblingi térbolydában önkézevel vett véget életének és Tóth Kálmán a lap második oldalán közli a nagy magyar arcképet és alatta veset ír arról a csapásról, amit Széchenyi halála haza számára jelent.

Igen. Széchenyi István meghalt. És követte Emich Gusztáv, Tóth Kálmán is. Emlékük azonban tovább él. Az új idők új szelleme halálra ité Bolond Miskát is, de sírjától kelt ki, amikor könyvtárszoba mélyén talákoztam vele és úgy éretem, hogy kötelességet teljesítek, midőn erről az eményről a mai magyar olvasóknak beszámolok.

Iffabb Kubán Ernő

Színház

A francia vigjáték ujjaszületése a temesvári színházban

Nagy érdeklődés, a legteljesebb siker jegyében zajlott le a városi színházban Jaques Duval Francia szobalány című vigjátékának második előadása is. A kolozsvári Thalia együttese ismét remekelt, még pedig ez alkalommal a legkényesebb, a legigényesebb műfajban, a magas színvonalú francia vigjátékban. Duval műve ugyanis ehhez a klasszishoz tartozik, mert nem pusztán komikus helyzetekkel, mulatságos bonnyódmalmakkal igyekszik hatást elérni, hanem többedt ad ezeknél: magát a mosolygó életet. Azt a vidámságot, amely mögött oly gyakran ott lappanganak a könnyek, sőt igen gyakran a tragikus megpróbáltatások töviskoronája is. A Piers és Caillavet költői iskolájához tartozó Duval is ennek a magasabb szemléletnek színpadi megszólaltatója, mikor a könnyed vidám jelenetek gyakran feleséssosodnak a tragédia határáig. Könnyeken át mosolyogni, gracióz formában nyújtani a legnehezebb tartalmat, ez az a bizonyos gaite gauloise, a gall vidámság, amelyben a francia szellemességnek nincsen párja.

Francia vigjátékot játszani tehát nem könnyű, sőt veszélyes feladat, mert fölüyesen művelt, fölüyesen szellemes rendezést kíván, lel-

kes tárgyi elmerülést és olyan színészeket, akik drámai előadóképesség legszélesebb skálájú birják. Ezen kellékek hiányában száználmas torlesz a francia vigjátékból, amint ezt sajnos, mulatokban gyakran tapasztalhattuk. A kolozsvári Thalia azonban igen nagy örömet hoz számunkra; előkelő régi jogaiba helyezte vissz ezt a bübajos műfajt. A gyönyörűen kicsiszolt vigszínházi előadások támadtak emlékeztünk újra, amikor a tempós, franciásan perdülő es lekményt élvezhetjük, ezt a kecces súlytalanszínjátstást, amely mögött azonban annyi lelkes ismeretesség, annyi műgond és komoly művészi elmélyedés rejlik. Mint egy tökéletes zenei hantest, olyan összehangolt, olyan egy volt az egész művészi együttes, finoman árnyékolva a költészségekben bővelkedő mű hol vidám, hol búhol harsogóan kacagató, hol a bölcselkedés elmélyedő változatait. Az igazi francia vigjátékot kaptuk s egy egészen rendkívüli élelmény cimszereplő Fényes Alice játékában, aki minde tehetségén kívül még azzal a megszerzhetetlen tulajdonsággal is bir, amelyet a franciák úgy neveznek, hogy charme. (Flaneur

A Thalia sikeres vendégjátéka

Az első előadások sikere után megállapítható, hogy teljes lendülettel indult meg a Thalia temesvári évadja és a színházat látogató közönség egyessült abban a művészi örömben, amelyet ennek a kiváló együttesnek a teljesítményei kiváltak. Ma, csütörtökön két előadást tart a társulat. Délután hat órakor a Francia szobalány kerül színpadra és bizonyos, hogy zsúfolásig megtelik a színház ennek az elragadó vigjátéknak az előadásán. Ma este John Knittel világhírű színműve, a Via Mala kerül színpadra. Ebben a darabban a kitűnő svájci író megmutatja, hogyan lehet a tiszta művészet eszközeivel olyan színművet írni, amely érdekességben és feszültségben túlszárnyalja a leghíresebb bűnügyi drámákat is. A vendégtársulat egyik legjobb és legszébb előadása lesz a Via Mala, amely a nyugati színpadokon is a legkeményebb drámai siker volt.

MŰSOR:

Május 18., csütörtök délután 6 órakor: FRANCIA SZOBALÁNY.

Május 18., csütörtök este 9 órakor: VIA MAL (John Knittel, a világhírű svájci író páratlanul izgalmas színműve. Több, mint száz előadás! Főszereplők: Erényi Böske, Fényes Alice, Pál Mada, Kovács György, Nagy István, Tóth Ele Lantos Béla, stb.)

Május 19., péntek este 9 órakor: VIA MALA (John Knittel, a világhírű svájci író páratlanul izgalmas színműve. Több, mint száz előadás! Főszereplők: Erényi Böske, Fényes Alice, Pál Mada, Kovács György, Nagy István, Tóth Ele Lantos Béla, stb.)

Május 20., szombat délután 5 órakor: HATODI EMELET. (A nagyszerű vigjáték első olasz nyelvű előadása.)

Május 20., szombat este 9 órakor: HAVASI NAP SÜTES. Hunyady Sándor legújabb, nagyszerű vigjátéka, a szerző rendezésében.)

Május 21., vasárnap délután 3 órakor: A ROSS ASSZONY. (A kitűnő Bókay vigjáték első olasz nyelvű előadása.)

Május 21., vasárnap délután 6 órakor: FRANCIA SZOBALÁNY.

Május 21., vasárnap este 9 órakor: HAVASI NAP SÜTES.

Május 22., hétfő este 9 órakor: KÉK RÓKA. (A világhírű arató Herczeg-vigjáték. Először.)

Ünnepélyes bemutatás a SCALA-ban

RÉZTÁBLA A KAPU ALATT (Citadella)

King Vidor rendezésében, főszerepben: ROSALIND RUSSEL, ROBERT DONAT. Tekintve a megnyilvánult rendkívüli érdeklődést, jegyek előre válthatók. — Pénztár d. e. 11 és d. u. 4-től

KÖLTÖZKÖDÉS

Hogy költözködni nem élvezetes dolog, azt mindig tudtam, de soha nem tudtam megérteni, hogy lehet az, hogy hölgytársaságban egy költözésről heteken át tudjanak áradozni, jajgatni és sópánkodni. Hogy lehet ezen annyit beszélni, gondoltam ilyenkor és enyhén palástolt lenézéssel igyekeztem hallótávom kívül kerülni. Most azután én kerültem a szoros cipőbe és utólagosan bocsánatot kérek az említett hölgyektől, most, hogy saját holmimat kell gondos kenguru módjára egy házzal odébb cipelnem, megértem, hogy mennyi baj, gond, aggodalom és beszélővaló akad egy költözés körül, főképp itt a fővárosban.

Boldog „temesvári kislány“ koromban átlag tízevenkint költöztünk és az egész zürzavarból csak arra emlékszem, hogy anyám lefogott néhány kilót, apámnak örökké a pénztárcában járt a keze. Én sürű aggodalommal cipeltem a hónom alatt két kedvecn babámat, nehogy baja essék és az új lakásban napokon át festékszag, felforgatott butorok és brunolinos ívek között elefejtettek nekem uszonnát adni.

Bucurestiben kétszer szokás költözködni egy évben, tavasszal Szentgyörgykor és ősszel, Szentmihálykor (szegény szentek mit vétettek). A szerződéseket rendszerint egy évre kötik, a házbér minimum három hónapra előre fizetendő és a lakások kimondhatatlanul drágák. A lakáskeresés a legborzasztóbb valami, mert nagyok a távolságok, gyalog kell bejárni azt a kerületet, amelyben az ember valamilyen oknál fogva lakni szeretne. Ilyenkor venni kell egy térképet (ha nincs, de jó ha van állandóan otthon) kicseruzárni az illető kerület összes utcáit és vagy találmóra nekiindulni, vagy az újsághirdetés segítségével. Az újság tele van olyan hirdetésekkel, hogy például 3 szoba, összkomfort, a központban, ára 30 ezer lei (egy évre, mert itt éven számolnak). Ilyen hirdetés van naponta 50—60 és közelről csak egy-két példát említve, körülbelül így néznek ki.

Str... (tényleg a központban) kívülről tűrhető háromemeletes ház. A házigazda kedves és udvarias. Valami sötét, négyszögletű lyukból belépünk az első szobába. Cementes. Csodálkozásunkra a házigazda megrovó hangon meséli, hogy Olaszországban minden előkelő palotában cement van. Mi nem akarunk sem olaszok, sem előkelők lenni és nem akarunk reumát szerezni, de ezt nem mondjuk meg a háziurnak, aki erőlyesen vezet a 4×4 méteres „terem“ közepén levő csigalépcsőhöz, mely valami vastákolmány, reng, leng és méltatlankodik terhünk alatt. Felérünk az első emeletre a második 3×4 méteres „terembe“, mely a szolidaritás kedvéért szintén cementes. A lépcső a szoba közepéről visz tovább, harmadik szoba, harmadik emelet, tessék kiszállni. Ez az ebédli, magyarazza a szivélyes. Ziháló mellel örülünk a harmadik szobának, melynek nincs ablaka, de azért aránylag világos van, ha eltakarítják a mennyezetről a szelodafujta és odaragasztott port. „Ez a szoba már 4×6 méter“, örülget a házigazda „ez az ajtó visz a konyhába“. Kamra, éléskamra nincs (de egyáltalában az egész városban összesen csak pár darab van). Keressük a fürdőszobát (nem mintha a lakás számításba jöhetne, de az emberben bujkál néha a guny ördöge). Oh, a házbácsi nem jön zavarba, a 6 méteres szobába kedvesen mutat a csigalépcső mögé, ott a kád, a szobából 4 méter ebédli, 2 méter a fürdőszobának számít és az előbb lakó is szép nagy függőnyel választotta el. Rem praktikus ebédli és nem is kell megszire menni, ott a fürdőszoba, stb. az ember meglébbenti a függőnyt és már ott is van, nem kell még kilincseket nyitogatni, sokat menegetni, csak itt van egy pillanatra. Egész neveletlenül kacagva szédülünk le a háromemeleti csigalépcsőről.

Egy másik ilyen összkomfortos fészék egy gyönyörű ucca legszebb házában van, a második emeleten. Hatalmas udvar, szobrokkal és szökőkuttal, már előre élvezem a romantikus udvart vízesobogással, csillagfényvel és összkomforttal. Érdeklődve keressük a második emeletet, de csak egyet látunk, melynek vadszöllőfuttatóit széles terraszról csikos selyempizsmában mosolyog le a háziur és barátságosan hivogat felfelé. Valahol hátul végre meglegjük a feljárt, melynek végén vár a mosoly, mely rendszerint a szerződés megkötéséig tart és abban a pillanatban megszűnik lenni. Cselédlépcső-félen megyünk fel a négyes szobák összkomfort felé. Hirtelen sötét lesz, befordultunk a padlásba, melynek lógó kötelei a tökéletesség kedvéért levették a kalapomat és komormsötétben bukdácsolunk. A férjem máris vissza akar fordulni, (a férjek mindig kevésbé türelmesek és kivésbé kíváncsiak).

de én huzom tovább, amiért is a háziur igen kedves és attól kezdve csak nekem magyaráz. A sötét valami végből zöld fény sejteti magát, mint valami rémregény és ajtók közé kerülünk. Szabad bekukucsálni, engedi me a háziur, mert a lakó nincs itthon. Bekukucsálunk és megigérjük, hogy majd visszajövünk, amikor a lakó itthon lesz, mert nagyon kíváncsiak vagyunk. Ha a háziur a fejembe látna, nem kellene saját lábamon lejönni. Apropos, tekintve, hogy a bejárat „kissé sötét“, a lakás rém előnyös, 4 szobás, összkomfort, második emelet, pazar udvar és csak 40 ezer lei.

Azután van még sok ilyen. Sok helyen felköltöttük az alvó lakót, aki rendszerint nem saját jószántából távozik és csapkodva, durrogva mutatja meg először a lakás összes — hátrányait.

A másik helyen megkérdezik, hogy maguk kik, mert idegen akcentussal beszélnek... mire aztán elrántjuk az orrunkat, nehogy odacsukódjunk. Ezen okulva, kissé idegesen és bocsánatképpen mondjuk mindjárt a kapuban, hogy kérem, idegenek vagyunk és ha talán... „ugyan kérem, nem tesz semmit, sőt, tudjuk, hogy az önök fajtája nagyon pedáns és tiszta, az én feleségem unokahugának a férje is“, stb. és elfogadják a kedvességtől. Direkt fáj nekünk, hogy a lakás a földszinten, a konyha a második emeleten és a fürdőszoba (hihetetlen, de így van) lent a pincében, azaz „subsol“-ban van.

Végre, két hónapi keresés, láblejárás és a fáradságtól, reménytelenségtől való sirás után megvan a lakás, ami a házigazda szerint annyira olcsó, hogy órákon át ekuzálja, hogy csak azért ennyi az ára, mert mi nagyon szimpatikusak vagyunk (ha ő tudná). Az ucca viszont zsákuca, nem igen jár oda más, csak aki ott lakik és az elmúlt két hónap alatt összesen hárman nézték meg. Kivesszük a lakást, amelyet tekintve, hogy a háziur három hónapja festette, nekünk kell rendbehozni. Lévn a költözökös napja fix, minden festő foglalt és hatszoros árat kérnek. A kádról két éve nem mosták le a piszkot, oda van kövesedve és újból kell fényeztetni, de a szobák 5×7 méteresek, világosak, nincsenek különféle emeleten és az egész házban még egy lakó van. Itt is meg kell ígérni, hogy egyelőre nem lesz gyerek, (mert nem szeretik a lármát) minden javítást én vállalok, négy hónapra előre fizetem a lakbért, nem fogok felesleges lyukat verni a falba, a víz nem lehet több, mint... liter havonta, a pince közös, ergo a kulcs nála lesz és (nem fogok megpuhskadni sem, mert a következő lakónak kellemetlen, ha valaki a házban meghalt).

Most aztán szabad alkudozni a szállítóval, (ha még egyáltalán akad ezekre a napokra) aki kétféle: az egyik fajta párnázott kocsival jön és az emberei csomagolnak be mindent, az utolsó tányérig, törés esetén kártérítés, eltűnés ese-

Az aranyér

állandó viszketési ingere és gyötrő fájdalmai végül is idegeit teszik tönkre. Szabaduljon ettől a kintóll Goedecke féle Anusol végbélkúpok gyors enyhülést és gyógyulást biztosítanak.

Anusol-Goedecke

tén esküdözés, hogy az a valami nem is volt), és tökéletes kényelem a háziasszony részére, kinek csak ügyelnie kell arra, hogy valahogy őt is be ne pakkolják. Hja, az ára? Csekélység. Hat ezer lei. A másik sokkal olcsóbb, de törés, a butor, a butorszóvet tönkretvése, a fal leverése, asztalláb kirántása, vitrintárgyak megkétszerezése, stb. kiállításba helyezve. Az előre elkészített holmiért hajnali négykor jönnek, cipelnak, takarnak, költöznek, amerikáznak és sürün iszogatnak, „erőgyűjtés céljából“, míg végre elindulunk.

Bucurestiben nincsen a konyhában takaréktűzhely, azt a lakónak kell vinnie és felszerelgetni. Az ajtó keskenyek és a butort az ablakon és balkónon kell felhuzni, erőlködés, káromkodás, falverdes és izgalom. Ennyi az egész. Minden tárgynál külön nyögnek a sulya miatt és azért külön „baksis“ jár. Azután kisl, hogy nem reggeliztek. Külön reggeli is jár. A könyvebb tárgyakat felhajigálják és a háziasszony migrán és szívdobogások között könyörög több kiméletért. Végre megszabadul az ember a gondok eme felétől és a pénztől, szabad nekifogni, ha tudja az ember, hogy hol is fogjon neki.

Mire aztán megérkezik a volt lakó az újságból kivágott cikkben a kezében, mely szerint kinek az ura, hozzátartozója koncentrálna lett, nem köteles elköltözni és a házigazda köteles ott tartani, mert az ő ura is koncentrálna van és az új lakásba nem fér be a szekrénye és hogy a törvény értelmében kötelesek vagyunk őt visszengedni, mert a férje itt és ott van alkalmasra, nagy ur és majd elintézi, stb. A kéthónapos lakáskeresés eredményeképpen az idegeim tönkrementek, felőröltek és belső kötéllé tartom vissza, hogy rohamot ne kapjak, eddig... de most aztán elég legyen. Megindul a roham (a férjem sincs pillanatnyilag otthon, hogy csitits) és a lakásváltás körüli gondok minden fáradságát és dühét önagyságára öntöm, ki kettőnk közül inkább az új lakást választja, ahová nem fér be a szekrénye.

Igy aztán végérvényesen beköltözve az új lakásba, szabad kezdeni kitapasztalni a lakás hátrányait, hogy a jövő évben kezdhesük előlről, amennyiben sikerült már időközben kiheverni az idei költözéssel kapcsolatos emlékeket.

T. H. I.

Kanadába érkezett az angol királyi pár

A királyi gőzös fedélzetén üdvözölte Kanada miniszterelnöke a fejedelmi vendégeket

Az Empress of Australia, amely VI György angol királyt és Erzsébet királynét viszi Quebecbe, ma reggel 8 órakor felszede horgonyait az Orleans szigeti kikötőben és megindult a Szent Lőrinc folyón felfelé Quebec felé. A folyam mindkét partján óriási tömegek gyűltek össze és elragadtatással üdvözölték az angol királyi párt. Harangzugas, örömtűzek és táncoló tömegek jelezték a hajó utját. Az Empress of

Az albán király tiltakozása a Népszövetség előtt

Zog király levelet intézett a Népszövetség főtitkárságához és abban tiltakozását jelentette be az albániai fejleményekkel szemben, egyben pedig bejelentette, hogy fenntartja jogi álláspontját. Az elüztött király állítólag angol részről történt ösztönzésre küldte el a levelet. Népszövetségi körökben továbbra is tartja magát az a hír, hogy Anglia állítólag fel akarja kínálni Zognak a Földközi tenger kelsti partvidékén létesítendő egyesült arab királyság koronáját. Ez az egyesült arab királyság Palesztinából, Transzjordániából, Szíriából és Líbanból állana.

Australiát, két angol és két kanadai hadihajó kíséri és három repülőgép kering felette. A szembe jövő hajók tisztelegnek és meghajlítják zászlóikat az uralkodó pár előtt. A quebecki kijőben óriási emelvényen várja Kanada kormányzója és a miniszterelnök a királyi pár megérkezését. Mackenzie King miniszterelnök tegnap este bankettet adott annak a száz külföldi újságíróknak a tiszteletére, akik az angol királyi párt amerikai körútjukon elkísérik.

Ottawából jelentik: Az angol királyi párt az Empress of Australia gőzös fedélzetén délelőtt 10 óra 25 perckor üdvözölte Mackenzie King kanadai miniszterelnök. A királyi pár a gőzhajóról partraszállva, először a parlamentbe hajtott, ahol Quebec tartományi kormányzója mondott üdvözölő beszédet. Kijelentette, hogy Kanada végtelenül örül a királyi pár látogatásának és különösen örül, hogy itt kezdte meg látogatását, miután ez a város Kanada bölcsője és annak a gyűlésnek a székhelye, amelyen megszületett az angol-kanadai egyezmény. Az ünnepélyes fogadtatás után a királyi pár a citadellára ment, ahol díszben vett részt és utána György király nagy rádióbeszédet intézett a kanadai néphez.

HIREK

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

BELFÖLDÖN

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félévre 400, egész évre 800 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félévre 350, egész évre 700 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hatóságoknak, közhatalomoknak és közüzemeknek, újságoknak és vállalatoknak kegy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félévre 700, egész évre 1400 lei.

TELEFON

28-10 és este 9 óra után 28-15.

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

A vörös kesztyű

valamikor a hóhérok kiváltságos és hivatalos viselete volt. Amikor a szegény halálraítélte a vérpadra vezették, ahol alacsony fatölké volt, mely elé a halálbamenőnek le kellett térdelnie és arcát a tuskóra hajtania, hogy a hóhér a bárdal kényelmesen csaphassa le a fejét, a bakó vörös köpenyben és vörös kesztyűben jelent meg. Ez a vörös szín tiszt ségének külső kifejezésére szolgált. Még arra is jó volt a vörös köpeny és a vörös kesztyű, hogy ne lássák rajta folt, ha a kivégzett ember vére rája fröcsöcsen.

Nem tudom, vajon a nők nagyon szeretik-e a vért? Tény az, hogy Báthory Erzsébet öngyűlösege annak idején Csejte várában legyilkolt, viruló leányok vérében fürdött. Az is történelmi valóság, hogy a francia forradalom idején a párisi Grévétiren, amelyen a guillotin működött, az asszonyok százával ültek körül a magukkal hozott számlayokon és miközben naponta tizenöt-husz lenyakazást is végignézték, pletykáltak és harisnyát kötöttek. Viszont a nők mentiségére mondom, vannak asszonyok és leányok, akik nem tudnak csirkét levágni, mert irtóznak a vér látásától.

Azonban mégis a nők atavisztikus vérszeretete váll az, hogy évek óta vöröse lakkozzák ujjaiuk körmét. Olyanok az ujjaiuk, mintha még egy perccel előbb frissen vágott állatok véres húsában vágkáltak volna. Nem elégték meg azonban a vörös körömmel, hanem most már vörös kesztyűt is öltenek. Akár a hóhérok. Hát bizony van sok nő, aki kegyetlenebb a hóhérnál. Az ilyen csak viselje a vörös kesztyűt. De a szelidellékűek ne vegyék föl azt dobják el irtózó utállattal. Nem jól áll a nőnek a vörös kesztyű, a hóhér kesztyűje. *Bafiz Etnekír*

— **LAPUNK LEGKÖZELEBBI SZÁMA** a mai Hősök napjára rendelt általános munkaszünetet és áldozócsütörtök ünnepére miatt szombaton reggel a rendes időben jelenik meg.

— **Miniszterek Constantában.** Constantából jelentik: A Mircea nevű új iskolahajón nagy ünnepek lesznek. A Regina Maria nevű torpedórombolón tegnap Constantába érkezett Paul Teodorescu légügyi és tengerészeti miniszter, Eugen Titeanu propagandauügyi miniszter és még számos előkelőség.

(—) **PACHA PÜSPÖK BÉRMAÚTJA.** Pacha Agoston megyés püspök most kezdi tavaszi bérmaútját. A püspök ma, csütörtökön délután Héber János püspöki titkár kíséretében Obessenyőre utazik, ahol pénteken lesz a bérálás. Szombaton, e hó 20-án, Valkány, vasárnap 21-én Nagyszentmiklós és Nyerő, hétfőn, 22-én Máriafalva, kedden 23-án Nagykomlós, szerdán 24-én Újszentpéter, csütörtökön 25-én, Sárafalva kerül sorra. E hó 28-án, pünkösd vasárnap a püspök Temesvárot, a székesegyházban osztja ki a bérálás szentségét, pünkösd hétfőjén pedig Lugoson lesz bérálás.

(—) **KINEVEZTEK A TEMESI HELYTARTÓSÁG ÚJ ERDÉSZETI FELÜGYELŐJÉT.** Cernescu Tiberiu erdémérnököt a temesi helytartóság erdészeti vezérfelügyelőjévé nevezték ki. Cernescu Tiberiu erdémérnök tizenhat esztendő óta áll a temesvári állami erdészet élén és mint kiváló szakember ismeretes.

Május 18
Csütörtök
Venaclus Péter

1756. május 18-án született Fessler Ignác történetíró. Német nyelven tíz kötetben írta meg a magyarok történetét. Több történeti munkája magyarul jelent meg. Beszélte a keleti szláv nyelveket és előbb Lembergben, majd 1809-ben Pétervárot lett egyetemi tanár. Később az orosz birodalom evangélikus egyházának püspöke lett és mint ilyen halt meg Pétervárott.

1830. május 18-án született Goldmark Károly zeneszerző. Zenei tanulmányait Sopronban kezdte és Bécsben folytatta. Számos zeneműve közül legnevezetesebb a Sába királynője opera, amelyet az egész világon játszanak.

1848. május 18-án tartották az erdélyi szászok Nagyszében azt a gyűlésüket, amelyen tiltakoztak Erdélyben Magyarországgal való uniója ellen. A később megtartott erdélyi országgyűlésen azonban leszavazták őket.

1857. május 18-án született Csánki Dezső történetíró. Sokat foglalkozott a Hunyadiak korával. Mátyás királyról több könyvet írt. Másik nevezetes munkája Magyarország történelmi földrajza a Hunyadiak korában.

Május 19
Péntek
Celestin, Patriche Ivó, Malvin

1762. május 19-én született Fichte Johann Gottlieb német bölcsész. Filozófiájában a kritizmus álláspontjáról fejtegeti a természetfölötti kinyilatkoztatás lehetőségét, jelentőségét és megismerhetőségét. Fichte fejtegetéseiben Isten létét bizonyította.

1798. május 19-én indult el Napoleon, aki akkor még a francia hadsereg tábornoka és egyik vezére volt, seregével Egyiptomba. Az egyiptomi hadjárat célja az volt, hogy Anglia ottani befolyását ellensúlyozza. Katonáit egészen a piramisokig vezette. A franciaországi események azonban arra készítették, hogy visszatérjen. Hazatérve nagy politikai befolyásra tett szert. Nemsokára első konzulá, majd császárrá választották.

— **IDEGES EMBEREK GYOMOR ÉS BÉLPANASZAINÁL** reggelizés előtt egy felpohár természetes „FERENC JÓZSEF” keserűvíz kissé fellemegett igen kellemes háziszor, amely a székleletet elrendezi, az emésztést előmozdítja és az egész anyagcseret jótékonyan befolyásolja. Kérdezze meg orvosát.

— **Genfben lesz a cionista világkongresszus.** Genfből jelentik: A zsidó világvezetők végrehajtó bizottsága úgy határozott, hogy a tizenegyedik cionista világkonferenciát augusztus 16-án Genfben hívják össze.

Májusi ájtatosság csütörtökön és pénteken a temesvári templomokban

A temesvári katolikus templomokban csütörtökön és pénteken este a májusi ájtatosságok sorrendje a következő:

A **püspöki székesegyházban** csütörtökön este hét órakor német ájtatosság és német szentbeszéd, tartja Wegling János apátplébános. Pénteken este hét órakor magyar ájtatosság és magyar szentbeszéd, tartja Plesz József belvárosi kanonok-plébános.

A **belvárosi plébániatemplomban** csütörtökön este nyolc órakor magyar ájtatosság, szentbeszéd nincsen. Pénteken este nyolc órakor német ájtatosság, szentbeszéd nincsen. Szentbeszéd csak vasárnap este lesz.

A **gyárvárosi plébániatemplomban** csütörtökön este hét órakor magyar ájtatosság és magyar szentbeszéd, tartja Fodor József központi pap. Pénteken este hét órakor német ájtatosság, szentbeszéd nincsen.

Az **erzsébetvárosi plébániatemplomban** a hét végéig minden este félnyolc órakor magyar ájtatosság és utána magyar nyelvű konferenciabeszédet tart Pater Hajdu Béla dévai ferencrendi atya. A magyar konferenciabeszédek sora vasárnap délelőtt szentáldozással ünnepélyesen véget ér.

A **józsefvárosi plébániatemplomban** csütörtökön este negyednyolc órakor magyar ájtatosság és magyar szentbeszéd, tartja Metzger Márton dr. prépost-plébános. Pénteken este negyednyolc órakor német ájtatosság és német szentbeszéd, mondja Hönig József gyárvárosi kaplán.

A **józsefvárosi zárdatemplomban** minden este hét órakor van ájtatosság.

A **mehalaki plébániatemplomban** csütörtökön este hét órakor magyar ájtatosság és magyar szentbeszéd, tartja Pater Vancsó Valentin. Pénteken este félnyolc órakor német ájtatosság és német szentbeszéd, mondja Pater Inre.

Legújabb

Fürdőruhák
Pizsmák
Füüdökálapok
Viliam Weisz și Fiul S. A.
BELVÁROS. — Fiók: IV., Dragalina-tér

— **Bethlen György** grófné előadása Rómáról. Kolozsvárról jelentik: Gróf Bethlen Györgyné, az erdélyi magyar kisebbségi élet vezérő alakjának felesége, aki maga is jelentős szerepet játszik a magyar népmozgalmak életében, kedden este a Katolikus Női Misszió rendezésében a Szent Mihály plébánia tanácstermében előadást tartott római útjáról. A grófné nagyobb küldöttség élén résztvevett Rómában a katolikus nők világkongresszusán, ahol az asszonyokat ő maga, míg a leányokat gróf Bethlen Kata vezette. Minden ország kiküldötté miniatűr Mária-szobrot vitt a pápának. Az erdélyi nők nevében a csikományói csodatevő Szűz kis szobrát vitte el a küldöttség és a művészi munka elismerten legszebb volt a kedves ajándékok között. Bethlen grófné előadásában részletesen beszámolt a kongresszus nagy jelentőségéről és az azon hozott határozatokról, majd az Örök Város világhírű képzőművészeti kincseit ismertette, végül elmondotta, hogy átélte egy légitámadási gyakorlatot és meglepte a mintaszervi szerveztség és a modern felszerelés. A közvetlen hangú, élvezetes és rendkívül tartalmas előadást a nagyszámú közönség élvezettel hallgatta végig és előadása befejeztével lelkesen ünnepelte az ilusztris előadónőt.

(—) **NÉPSZÁMLÁLÁS AZ ÁLLATVILÁGBAN.** A városi főállatorvosi hivatal most fejezte be a Temesvár területén élő háziállatok összeírását. Eszerint Temesvárot van jelenleg 1391 ló, 1001 tehén, 20 bika, 117 tinó, 12 ökör, 29 kos, 1138 juh, 3253 sertés, 7 szamár, 114 kecske, 16.519 tyúk, 851 liba, 662 kacsa, 149 pulyka és 5854 kutya. Ezenkívül még 151 méhesádot is számláltak.

(—) **Áldozócsütörtök.** A kereszténység ma üli meg Jézus Krisztus dicsőséges mennybemenetelének ünnepét, amely a feltámadás után 40 napra következett be. Ezen az Áldozócsütörtöknek nevezett ünnepen az összes templomokban a vasárnapi rend szerint tartják a miséket és litániákat.

GYÓGYSZERTÁRAK EJJELI SZOLGÁLTATA:

Csütörtökön, május 18-án a szolgálati beosztás a következő:

Az I. kerületben a 10 Mai utcában levő Blumberg gyógyszerház.

A II. kerületben a Dacilor úton levő Kovács dr. gyógyszerház.

A III. kerületben a Porumbescu utcában levő Sárge gyógyszerház.

A IV. kerületben a Vacarescu utcában levő Braun gyógyszerház.

Az V. kerületben a Corvin gyógyszerház és Ujkisodán Panajoth Ernő gyógyszerháza állandó éjszakai szolgálatot tart.

Pénteken, május 19-én a szolgálati beosztás a következő:

Az I. kerületben az Unirii téren levő Weisz gyógyszerház.

A II. kerületben a 3 August úton levő Löw gyógyszerház és a Petru Maior téren levő Meiszner gyógyszerház.

A III. kerületben a Lahovary téren levő Cris-tea gyógyszerház.

A IV. kerületben a Gen. Dragalina téren levő Csillag gyógyszerház.

Az V. kerületben a Corvin gyógyszerház és Ujkisodán Panajoth Ernő gyógyszerháza állandó éjszakai szolgálatot tart.

Mozi

MŰSOR:

CSÜTÖRTÖK, MÁJUS 18.

APOLLÓ: Szerenád (angol film).
CAPITOL: „... ma este — Hotel Ritz” (angol film).

RIVOLI: Fekete Sas II. rész (angol film).
SCALA: Réztábla a kapu alatt (angol film).

PÉNTEK, MÁJUS 19.

APOLLÓ: „... ma este — Hotel Ritz” (angol film).

CAPITOL: Artatlan Zsuzsi (francia film).
RIVOLI: Fekete Sas II. rész (angol film).

SCALA: Réztábla a kapu alatt (angol film).

Akik ott maradtak...

Irta: NAGY ZOLTÁN

Ott voltam én is, hogy elment a vomit,
Odaadtam én is a rozmaringomat.
A lányok dalolták a bakák dalát
Szászor megcsókolták és felpántlikázták
Az apát és fiát.

Ott voltam én is, hogy megjött a vonat
S leemelgették az embermencsoltat.
A lányok tükörben könnyeket töröltek,
De a visszatérő csónak harcosolnak
Igy is örültek.

Egyszer aztán nem jött több vonat,
Vagy ha jött, nem hozott hős harcosolót
A lányok felvették a sötét ruhát
S várták évekig át is ma is várják még
A halálban is élő hős apát és fiát.

(—) Magyar gyermekek első szentáldozása.

A gyárvárosi plébániatemplomban vasárnap, a hó huszonegyedikén délelőtt megy végbe a magyar gyermekek első szentáldozása. Az áldozásra indulók reggel félnyolc órakor a gyárvárosi zárdában gyülekeznek és nyolc órakor érkeznek testületileg a templomba, ahol ünnepi nagymise keretében megy végbe az áldozás. Száznál többben lesznek a gyárvárosi magyar iskolás gyermekek, akiket Rech K. Géza apátplébános, az első szentáldozásban részesít. A szentséghez járulnak majd a felnőttek és a gyermekek hozzátartozói is.

(—) Kávédelután. A Református Nőszövetség vasárnap tartja első tavaszi rendezvényét, midőn kávédelután rendez a református házban levő teremben. Erre a kedves, családi hangulatú igérkező összejövetelre szeretettel hívja meg nemcsak a tagok, hanem úgy az egyháztagokat, mint a társaságok tagjait és hozzátartozóit. A kávédelután 5 órakor kezdődik. A Nőszövetség fáradhatatlan háziasszonyai habos kávé és maguk sült kalácsot fognak felszolgálni.

(—) TISZTVISELŐK ELŐLEPTETÉSE A TEMESVÁRI KERESKEDELMIS ÉS IPAKAMARÁNÁL. Drinca Aurel, a temesvári kereskedelmi és iparkamarának tizenhét év óta kitűnő tisztviselője, első osztályú szolgálati főnöknek lépett elő. A szorgalmas és lelkiismeretes főtisztviselő ezidő szerint a cégjegyzési ügyek referense és ezen beosztásában nehéz munkát végez. A fiatalabb tisztviselők sorában előlépett Enescu Aurel, aki másodosztályú irodafőnök lett és aki szintén tehetséges és kötelességtudó tagja a kamara tisztviselői karának.

(—) A bevonult egyéneket is felveszik a választói névjegyzékbe. A főpolgármesteri hivatal közli, hogy a parlamenti választók névjegyzékébe a jelenleg bevonult és katonai szolgálatot teljesítő egyéneket is felveszik. Ezek helyett bármely családtag megjelenhetik az illetékes kerületi telekbíróságon az összeíró bizottságok előtt, ahol a szükséges iratok felmutatása alapján a bevonultakat felveszik a jegyzékbe.

(—) Szőlő- és gyümölcsfapermetező, oltógumi, kertművelési eszközök, földművelési cikkek, szerszámok, kocsitengelyek, jutányosan kaphatók Scherter Ottó vaskereskedésében, Temesvár, Belváros.

(—) FELSÉGSÉRTÉS VADJA ALÓL FELMENTETT ALLOMÁSFŐNÖK. Condan Ion állomásfőnököt, aki az egyik vidéki állomáson teljesített szolgálatot, névtelen feljelentésben azzal vádolták, hogy még 1935-ben az egyik napon felségsértő kijelentéseket tett. Condan a temesvári katonai törvényszék elé került, amely Radulescu Victor dr. ügyvéd védőbeszéde után az állomásfőnököt felmentette.

(—) Dr. Kovács Ernő nőorvos rendelését IV. Fröbl-ucca 40. alá (Brück-ház) helyezte át. Rendel délelőtt 10—12-ig és délután 4—7-ig. Telefon: 43—19.

— Lezuhant egy japán utaszállító repülőgép. Tokióból jelentik: Egy japán tűrrepülőgép Fukioka közelében lezuhant. Az utasok közül hat meghalt, öt súlyosan megsebesült.

— Titkos németellenes rádiót fedeztek fel. Antwerpenből jelentik: Tegnap este Antwerpenben titkos, Németország-ellenes rádióadóállomást lepleztek le. Az adóállomás tulajdonosa egy Horst nevű holland ember, akit tetten értek, amikor újabb németellenes üzenetet adott le. Az állomás hatótávolsága 1000 kilométer. Lehetseges, hogy a titkos adó leplezésével nagyobb Németország-ellenes propaganda nyomára jöttek rá.

— Kirabolták Mendel párisi lakását. Párisból jelentik: Mendelnek, a Negrin kormány volt miniszterének párisi lakásán, ahol a Franciaországba menekült spanyol köztársaságiakat segélyező iroda is működik, vakmerő rablótámadás történt. Terradest, a szervezet igazgatóját a banditák megkötözték, száját felpéckelték, majd pénz után kutattak. A rablók Terradestnak, titkárának és egyik látogatójának pénzt magukhoz vették, azután megszöktek.

— Gyűjtogatás. Tegnap éjjel a Doina fatelepet két izben is felgyújtották. Hajnali negyed három órakor és háromnegyed négy órakor petróleumból áztatott és meggyújtott rongyokat dobta a fatelepre, ahol többmillió lei értékű deszka van felhalmozva. A katasztrófát az idejében kivonult tűzoltóságnak sikerült mindkét esetben megakadályozni.

— Az orosz tengerészek szolgálati ideje. Moszkvából jelentik: A szovjet államtanács rendeletet adott ki, amelynek értelmében a haditengerészet katonáinak szolgálati idejét a hajtkon 5 esztendőben és a partvédelemlél 4 esztendőben állapította meg.

(—) Elhunyt jegyző. Bongart Antal, Herényakova község jegyzője, negyvenkét éves korában hirtelen meghalt. 1924. óta működött a községben és népszerű ember volt. Halálát gyógyszerrel okozta, született Hogyecz Rozália.

Bérmálási fényképek

KOSSAK

udvari fényképésznél leszállított áron. — Belváros, Praporgescu-ucca 2.

(—) KÖRMENTET A ROZÁLIA-KÁPOLNÁHOZ. Az erzsébetvárosi Rozália-kápolnához az évente szokásos hálaadó körmenet és istentisztelet vasárnap, május 21-én délelőtt lesz. A hívek a különböző városrészekből reggel fél kilenc órakor találkoznak az erzsébetvárosi kápolnál, ahol a körmenetet Kayser Lajos nagyprépost vezeti és ő mondja a szentmisét is. Szentbeszédet Pater Hajdú Béla dévai ferencrendi szerzetes mond.

(—) A RENDŐRSÉG FELHÍVÁSA. A temesvári rendőrség elfogott egy asszonyt, aki a napokban több házban járt, ahol azt mondta, hogy nemrég került ki a kórházból és adományokat kért. Ezzel az ürüggyel azután a kezeigébe került háztartási tárgyakat és ruhákat elemelte, majd sietve eltűnt. A rendőrség most felhívja mindazokat, akiknél az asszony járt és megkárosította őket, hogy jelentkezzenek a rendőrség büntügyi osztályánál.

Két kerületi bajnoki és két barátságos mérkőzést játszanak le ma Temesvárott

Ma, csütörtökön délután félöt órakor a Banatul pályán a Banatul—CFR kerületi bajnoki mérkőzést bonyolítják le, míg a Vulturi pályán délután negyed hat órakor a Vulturi játszik bajnoki mérkőzést a Patria együttesével. A Progresul pályán délután öt órakor a Dura—Progresul barátságos mérkőzésre kerül a sor, míg a RGMT pályán délelőtt tizenegy órakor a Kadima játszik barátságos mérkőzést a CAMT második csapata ellen.

Chinezul-ILSA—Rapid barátságos mérkőzés. A Ila-kékek csapata ma, csütörtökön délután öt órai kezdettel a Rapid-pályán barátságos mérkőzést játszik a temesvári Rapid együttesével.

„Ide a gyarmatokkal”

Németország ismét harcot kezd a gyarmatokért

Tegnap nyílt meg Bécsben a birodalmi gyarmati konferencia. Ez alkalomból valamennyi német lap újból harcot kezd a gyarmatokért és egyöntetűen követelik az egykori német gyarmatok visszaadását. Göring lapja, az Essener National Zeitung szerint minden német egy torokkal kiáltja: „Ide a gyarmatokkal!” Ezt a kiáltást meg kell hallani azoknak is, akiknek címére irányul és meg kell hallani, mielőtt

még Németország kénytelen lenne nemzetgazdaságának megmentése érdekében és a német nép létfontosságának biztosítására olyan eszközökkel fellépni, amelyek azután igen kellemetlenül fogják érinteni az egyes államokat.

A Völkischer Beobachter szerint négy napon át szenvedélyes elszántsággal tudatják az egész világgal Bécsből, hogy a német nép visszaköveteli a volt német gyarmatokat.

Május 15-én

megnyílt

BUZIÁS egyik legmodernebb penziója, a

Pensiunea

Vila Margot

Parkettás szobák, folyóvíz, saját angolpark. Penzióárak május, június, szeptember hónapokban 160 lei, — július, augusztus hónapokban 200 lei. — Kétszemélyes szobáknál árengedmény! — Kitűnő és diétikus konyha

— Apólónó megmérgezte a gondjaira bízott beteget. Iasiból jelentik: Az Arcu-ucca 34. szám alatti ház egyik szobájában tegnap megrendítő felfedezést tett a rendőrség. Az ágyban fekiült Elena Atanasiu 65 éves asszony feloszloban lévő hullája, míg az asztal mellett ült és evett a legnagyobb nyugalmal Stanovici Sofia apólónó. A szomszédok előadásából a rendőrség arra a meggyőződésre jutott, hogy az apólónó megmérgezte a gondjaira bízott beteget és amikor látta, hogy a beteg meghalt, megőrült. Az apólónót az orvosi vizsgálat után elmeegógyintézetbe szállították.

(—) SZÜLETESEK. Az anyakönyvi hivatalban a következő gyermekek születését jelentették be: Rieger Adél, Schmeke Amália Terézia, Manasz Erzsébet, Kovács Vilmos, Ilie Vasile, Ardelean Aurora, Csopi Szilárd, Hustyk Erzsébet.

(—) A kereskedelem és ipar képviselőjelöltjei. A kereskedői testületek szövetsége kezdeményezésére történt képviselőjelöléseket tartalmazó jegyzőkönyvet szerdán délelőtt bemutatták Marta Alexandru dr. királyi helytartónak, aki a jelölteket tartalmazó listát tudomásul vette.

— Ötvenezer lei kártérítés az elégett hajért. A bucarestii itélőtáblaig került az a per, amelyet Ioana Bancu indított egy fővárosi hölgyfodrászati szalon tulajdonosa ellen, mert annak 15 éves tanulója haját elégette. A perben a felperes 50 ezer lei kártérítést kért, amit most másodfokon az itélőtábla is megítélt és nem fogadta el azt a védekezést, hogy a hajszütésnél a felperes „mozgatta a fejét”.

(—) HAZASSÁG. Thirjurg Rajmund zombolyai kereskedő, Thirjurg Miklós zombolyai vendéglős fia oltárhoz vezette Juhász Ilonkát, Juhász István leányát. Házassági tanuk voltak Thirjurg József pékmester és Juhász János földműves.

— Vagyon a rongyok alatt. Chisinauból jelentik: A városi főorvosi hivatal ellenőrző közegei a Petru Rares-ucca 23. számú házban egy kis szobában rábukkantak Weissmann Ritta rongyszedőnőre, aki egy nagy halom rongyot válogatott. Az orvos rendelkezése a rongyraktárt kiürítették és nagy meglepetésre 300 ezer lei értékű aranypénzt, 600 ezer lei készpénzt és egy millió lei értékű váltót találtak a rongyhalmaz alatt. A vizsgálat érdekében az értékeket lefoglalták.

(—) HALALOZÁSOK. Meghaltak: Feratovics Miszlin ötven éves uccai fagyaltárús, Kaip László négy napos, Tona Rudolf nyolcvanegy éves,

RIVOLI

A nagy filmek mozija. A szezon legszenzációsabb filmje, csak még ma.

Második rész

A Fekete Sas

Paramount Journal

Előadások 3, 5, 7, 9 órakor

Mindig fiatalok...

Vannak hölgyek,
akik éveik dacára,

nem öregszenek

MIÉRT?

Nagyon egyszerű, mert szervezetük jól működik, mert szervezetük nincs megmérgezőve. Az állandó ifjúságnak nincs más titka. Hogy az ifjúságot és egészséget megtartsuk ki kell választanunk szervezetünkben a mérgeket és salakokat, abban a mértékben, ahogy képződnek, azaz állandóan, így megakadályozzuk felhalmozódásukat és vérünk megmérgezését. A vér feladata az, hogy eljuttassa az életerőt összes szerveinkhez, azonban ha túl van terhelve mérgező anyagokkal, csak zavarokat és betegségeket okoz.

NE VÁRJON HOLNAPIG! HA AZ EGÉSZSÉG ÉS IFJUSÁG ELTÜNT. NAGYON NEHÉZ ISMÉT VISSZAHOZNI

Akadályozza meg szervezete megmérgezését Urodonal használatával, ez a készítmény nagy-szerű méregtelenítő szer. E Faurre professzor emlékeztetés munkájában kijelenti: „Az Urodonal megvédi az artritikusokat a környező veszedelmektől, biztosítja számukra a rendszeres kiválasztást, enyhíti a megfázott véredények ellenállását, megszünteti a

reumatikus és ízületi fájdalmakat, megszünteti a lélekzési nehézségeket és a szívnyomást. Megtisztítja a vért szabályozza a belső kiválasztási mirigyek munkáját, visszacsatolja a test és szellem rugalmasságát, mert a vér ellátást és a vértöringést könnyebb és szabályosabb teszi. Csakis mérgeztelenítéssel érhetjük el a megifjodást.

URODONAL MÉRERGELENTI ÉS MERIFJITJA A SZERVEZETET

Chatelain készítmény
Megbízható márka

Kapható gyógyszerárakban
és drogériákban

= KÖZGAZDASÁG =

A törpebirtokosok versenyképességének hiányát a maradi felfogás okozza

A törpebirtokos osztály versenyképtelenségének az oka nem a holdak kis számában rejlik, hanem inkább abban, hogy ellenszenv mutatkozik minden újítással szemben, amely a mezőgazdálkodás maradi rendszerét sérti. A konzervatív felfogás ellene van annak, hogy a kulturális mezőgazdálkodás vívmányai érvényesülhessenek. A maradi felfogás utját állja a haladásnak, pedig ha a törpebirtokos osztály a kulturális mezőgazdálkodás követelményeit minden feltétel nélkül alkalmazná, ugy

örvendetes fordulat állna be gazdasági helyzetében.

Az a törpebirtokos, aki elhanyagolja az észszerű javításokat, amelyek a föld megművelésénél számbajöhetnek, kiesik a gazdasági versenyből. Törpebirtokosaink jelenlegi gazdálkodási rendszerük mellett két, közepes erejű igáslóval tartanak és érzékeny veszteséget kénytelenek elkönyvelni a több igásállattal rendelkező nagyobb gazdák természetesenévével szemben. Gazdaságunk még

a két igás állat eltartását sem bírja el, hacsak a gazdaságon kívül fuvarozással nem használhatják ki lovaikat. Ha lehetséges, még napszám-ba is eljárhatnak, hogy felszínen tarthassák magukat. De bármennyire erőlködnek is, kis földcskéjük előbb-utóbb kicsúszik a lábuk alól.

Mindazokat a bajokat, amelyek törpebirtokosaink versenyképességét megbénítják, csak úgy küzdhetjük le, ha a kulturmezőgazdálkodás módszereit lépésről-lépésre alkalmazzuk. Ha például hat hold földje van egy birtokosnak, ennek egyhatod részét évente becsületesen felássa családijával együtt, közben a kiadós trágyázásról sem feledkeznek meg.

Az ásó szerepét az esse nem pótolhatja.

Észerint a föld minden hatodik évben forgóban részesül. Nálunk azonban sok gazda még a kertjét sem ássa fel, hanem felszántja azt. Az jár gazdáink fejében, hogy a búza ára 360 lei, tehát nem fizetődik ki, hogy ilyen ár mellett ennyire megerő-

tessek magukat. Arra viszont nem gondolnak, hogyha kétszeres, sőt ötszörös terméstöbbletet érnek el a rendszerrel, akkor még

a 360 leies búzáért mellett is kifizetődik a munkatöbblet.

Ami nálunk közönszamba megy, az Hollandiában, Belgiumban, Németországban, Dániában nélkülözhetetlenül szükséges valami. Ott a törpebirtokosok nem idegenkednek az ásó igénybevételétől és több olyan rendszabály alkalmazásától, amely a föld teryszerű és célszerű megművelésével jár. Ott nem is nyomorog a törpebirtokos, hanem általános jólét és megelégedés tölti el.

A fejlődés további állomása az, hogy a lótarthatást ki kell kapcsolni törpebirtokosaink portájáról.

Ma az a helyzet, hogy a törpebirtokos feleszi lovat, vagy azok öt. Utóbbi eset a leggyakoribb. Tehát mi a teendő? Mődunkhoz képest vegyünk vagy neveljünk fel két tinót. Minden megerőltetés nélkül a gazdaságban előforduló összes munkát játszani könnyedséggel el lehet végezni a két tinóval és néhány évi használat után el lehet azokat adni. Jó árat is lehet értük kapni és

két évig ingyen dolgoztak.

Nemcsak a törpebirtokosoknál, hanem a nagyobb gazdánál is hasonló az eset a ló, illetve szarvasmarhatartás jövedelmezősége szempontjából. A gazdák azonban mégis inkább a lótarthatás mellett maradnak. A lótarthatás luxusát azonban nem minden gazda engedheti meg magának, bármennyire is fájlalja, hogy kedvence állataitól meg kell válnia. Meg vagyok győződve, hogy a magyar gazda inkább az életéről mond le, semhogy lovainak tulajdon. Aki azonban a szívével gondolkodik és nem az eszével, annak érdekei sem lehetnek. A mai gazdasági versenyben pedig csak a számítás, reálisan gondolkodó embernek van létjogosultsága

Meggyesi István.

A szőlőbirtok új adója csak a kultivált terület után számítható

Mint ismeretes, április elsején új adót rendszeresítették a szőlőtermelőkre nézve. Ugyanez a törvény intézkedik a direkttermő (hibrid) szőlők megvásárlásáról. A jövőben a szőlőbirtok nagysága után speciális adót kell fizetni. A vonatkozó miniszteri utasítás még nem jelent meg, sőt a deklarációminták sem érkeztek a pénzügyigazgatóságokhoz. Hivatatos utasítás hiányában a törvény szavaira támaszkodhatunk és ezek szerint a pénzügyi hatóságok a jövőben csak a valóban beültetett területeket vehetik figyelembe és így a közszéki kataszteri ívek a kivetés alapján el nem fogadhatók. Ezeket az íveket szőlőbirtoknak van feltüntetve az ingatlanok az a része is, amelyen kolna, vagy ház épült, a szőlők közötti ut, a kopáron maradt terület, a gyümölcsös és sokszor a szőlőbirtok melletti legelő is. Ilyen esetekben a szőlőbirtokosra mezőgazdasági és szőlőművelési adókat lehet kivetni, de semmi esetre sem méltányos az ilyen területeket a hektárfélszámításnál betudni, mert a törvény intenciója — a finanszírási érdeken túl — a szőlőművelés fokozása volt és nem a parlagterületek megadóztatása. A szőlőbirtokosok remélik, hogy az adókvetítő hatóságok figyelemmel lesznek erre a körülményre.

== A CÉGBIZOTTSÁG MUNKÁJA. A temesi királyi helytartóság területén működő cégek engedélyét megadni hivatott bizottság ülést tartott Ionescu D. Agricola táblabíró elnökele alatt, amelyen a bizottsági tagok mind jelen voltak. A jegyzőkönyvet Popovici Ion titkár vezette. A bizottság ezúttal tíz ügyet tűzött ki tárgyalásra. Ebből egy kérvényt elutasított, egyet elhalasztott, hatnak pedig a kért működési engedélyt megadta. Megkapták a működési engedélyt a következők: Cioban Valeriu bútorasztalos Arad, Albu Simion kötött árú és harisnya-gyár és kereskedés Arad, Lázár Irina fűszerüzlet Arad, Mager Valéria, született Faur fűszerüzlet Arad, özvegy Plank Pávelné vegyeskereskedés Aradon elhalt férje után ártírták az ő nevére, Steger Miklós textilüzlet Szent Anna községben Arad-megyében.

(=) GABONAÁRAK: (A Dengli és Kleinmann cég jelentése.) A bánági gabonapiacra csekély az üzleti forgalom, mert a gabonaneműek iránt alig van kereslet. A búza irányzata lanya. A piaci árak következők: temesi búza 355, torontáli búza 365, tengeri 390, korpá 350, zab 455, takarmányárpa 380, tavaszi árpa 410, muharmag 320, napraforgómag 400 és tökmag 770 lei százkilónként.

== A constantai gabonapiac helyzete. Constantából jelentik: A gabonapiac az utóbbi napokban ismét megélénkül anélkül azonban, hogy áremelkedések történtek volna. Az olajmagvak és olajpogácsa exportja lényegesen csökkent, mert külföldi devizaellenértéket teljes egészében a Banca Nationalának kell átadni. Emiatt ár-esések is észlelhetők.

== Csak a miniszter irhatja alá a nemzeti munkavédelmi törvény alapján kiadott végzéseket. A semmitűszék joggyakorlata változó abban a kérdésben, hogy a nemzeti munkavédelmi törvény alapján kirott szankciókat tartalmazó végzést személyesen kell-e a nemzetgazdasági miniszternek aláírni, vagy ezen jogkör betöltésére adhat-e az államtitkárnak delegációt. Az Astra-Romana perében a személyes aláírás hiánya miatt a semmitűszék a végzést megsemmisítette, majd a Vacuum Oil ügyében ellentétben álláspontot foglalt el. Kedden hasonló ügy került a semmitűszék 3. tagozata elé, a talmácsi Feltrinelli erdőkitermelő vállalat 200 ezer leies bíróság ügye, amelyben előzőleg a bucarestii ítéletábla a szankciókat tartalmazó végzést megsemmisítette, míg a semmitűszék kedden kimondotta, hogy érvényes a szankciókat tartalmazó végzés, bár azt Leon, akkori államtitkár írta alá és így az ügyet az érdemi tárgyalás végett az ítéletáblához visszaküldte.

== Áprilisi indexszám 40.14. Ezuttal első ízben emelkedett az átlagos indexszám 40 felé, a mit a ruházati cikkek megráglása idézett elő. Az áprilisi index élelmiszerben 37.34, ruházati cikkekben 44.89, különféle cikkekben 38.20 volt és ezekből adódik a 40.14 átlag, ami azt jelenti, hogy 1916. augusztus 1. napjával szemben ezzel a szorzószámmal drágultak az árak

== Jó szilvatermés ígérkezik. A szilvapalinka érezhetően emelkedett, amit szakkörök a kedvezőnek ígérkező szilvatermésnek tudnak be. A Bánágban nagy palinka- és borkészletek vannak és a fogyasztási adók emelésének tudják be a piac stagnálását. Bánági bor 4 lei, cukka 8 — 9 lei literenként adók nélkül. Külföldi vásárlás nincsen és az exportra a Temesvárott alkoholizált regáti bor kerül.

Szanálták a nyolc év előtt fizetési nehézségek közé jutott Eszterházy Tamás grófot

Sikerült kifizetni a mintegy háromszázötven millió leit kitevő tartozásokat

Budapestről jelentik: Nyolc esztendővel ezelőtt egész Magyarországon hatalmas feltűnést keltett Eszterházy Tamás gróf, a devecseri híres hitbizomány urának anyagi összeomlása, illetve fizetési zavara. A gáláns, gavallér, de főként jóhiszemű fiatal gróf, aki óriási vagyont mondhatott magának,

hitelezők és uszorások karmaiba került és amikor jogtanácsosai státust igyekeztek összeállítani, kiderült, hogy passzívai mintegy tízmillió pengőt (350 millió lei) tesznek ki és bár az aktíva jóval nagyobb, de mivel annak legnagyobb része hitbizományi kötött birtok, nem mobilizálható. A tartozások között két és fél millió pengőt úgynevezett szívességi váltótartozás szerepel, mert

a könyvelői arisztokrata boldog-boldogtalanok írt alá váltókat és barátai ezt alaposan ki is használták.

A váltókat 25—30 százalékos kamattal számították le és érthető, hogy ilyenformán az adósság egyre növekedett. Maga a gróf is sokat költött, állandó alakja volt a budapesti éjszakai életnek és devecseri kastélyában is sűrűn voltak több napon át tartó mulatságok, amelyek rengeteg pénzt emésztettek fel.

Nyolc éve húzódik már a rendkívül bonyolult számlálási folyamat, amely most sikerrel kecsgetet. A hitelezők egy nyolc és félmillió pengőt reprezentáló csoportjával sikerült megegyezni, míg a lényegesen kisebb, mintegy más-

fél millió pengőt képviselő csoporttal a tárgyalások nyolc év óta folynak és még ma sem fejeződtek be. Mindazonáltal remény van arra, hogy kifizetik az összadósságot, mert Horthy kormányzó megengedte, hogy a kötött birtok egy részét felszabadítsák és értékesítsék, azonkívül a bankok nagyobb kölcsönt is folyósítottak, amelyek fedezetére szintén a felszabadított birtokok szolgálnak. Eszterházy Tamás gróf teljesen visszavonult minden nyilvános élettől, évek óta ki nem mozdul birtokáról, amely az ésszerű beruházások folytán Magyarországon első mintagazdasága lett és bőségesen jövedelmez. Az annak idején óriási port felvert fizetési nehézség ügylészük végleg lezárul és a mulatós Eszterházy gróf, aki szinte állandó témája volt a budapesti sajtónak, végleg lekerül a szereplés színpadáról.

Árfolyamok

SZERDA, MÁJUS 17.

Hivatalos árfolyamok: (az első szám a vételt, a másikat az eladást jelenti) Holland forint 75.28—76.45, belgas 23.87—24.23, angol font 662.40—francia frank 3.78—8.85, svájci frank 31.81—32.29. Ezekben az árakban a devizafelár is benne van. Dinar 2.898—3.05, pengő 25 és 26.50—27, német márka 40.50—41.50.

Énekkari hangverseny. 20: Előadás, 20.15: A rádiózenekar hangversenye. 20.45: Ének számok. 21.10: A rádiózenekar hangversenyének folytatása. 22.10: Sporteredmények. 22.25: Színjáték. 23: Hírek. 23.15: A Tandin zenekar hangversenye. 23.45: Hírek francia és angol nyelven. Budapest I. 9: Hanglemezek. 9.45: Hírek. 9.55: Ifjúsági istentisztelet. 11: Református istentisztelet. 13.10: Időjelzés, időjárás és vízállásjelentés. 13.20: Koncert fuvószenekar. 14.05: Világhíradó. 15: Pertis Pali és cigányzenekara. 16: „Házi áldás”. 16.25: Hanglemezek. 17.30: „Pesti kisfiú Párisban”. Elbeszélés. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.10: Marjay Erzsébet énekel. 18.40: Csizsár Béla előadása. 19.10: Tán-

lemez. 19.25: „Méhészeti időszéri tanácsadó”. 19.40: A Rádió szalonzenekara. 20.15: Hírek. 20.25: Magyarországi és az Ir Szabad Állam válogatott labdarúgócsapata mérkőzésének II. félidője. Közvetítés. 21.20: „Balassa Bálint”. Hangjáték mély részben. 22.40: Hírek, időjárásjelentés. 23: Dohnányi Ernő Liszt-műveket zongorázik. 23.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24: Operaházi zenekar. Budapest II. 18.10: Felolvasás. 19.25: Néprajzi mesemondó hanglemezek. 20.25: A rádió szalonzenekara. 21: Hírek, löversenyeredmények. 21.25: Zenei arcképek (hanglemezről). 22.30: Időjárásjelentés.

Bécs 19: Népdalok és táncok. 19.30: Vigjáték. 21.15: Könnyű zene. 23.00: Táncczene. Belgrád. 19: Gordonkahangverseny. 19.30: Lemezek. 21.30: Hangverseny. Milánó. 20.25: Lemezek. 21.35: Lemezek. 22: Hangverseny. 24.15: Táncczene.

PÉNTEK, MÁJUS 19.

Bucuresti. 7: Hanglemezek, torna, háztartás és orvosi tanácsok. 12: A Cristea zenekar hangversenye. 13: Időjelzés, sport közlemények és vízállásjelentés. 13.05: A hangverseny folytatása. 13.35: Hanglemezek. 14: Látványosságok. 14.20: Hírek. 14.30: Hanglemezek. 15.10: Aktualitások. 19: Időjelzés és időjárásjelentés. 19.02: Előadás. 19.17: Hanglemezek. 19.35: Hangverseny közvetítése az evangélikus templomból. 20.20: Opera közvetítés: Figaro házassága. Szünetben 21.20-kor Hírek. 22.20: Sporteredmények. 23.15: Hírek francia és német nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek. 11.20: Felolvasás. 11.45: Az étvágytalan gyermek. (Felolvasás). 13.10: A Rádió Szalonzenekara. 14.30: Állástalan Zenészek. 17.15: A rádió diákköröje. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.10: Oláh Lajos cigányzenekara. 19: Sportközlemények. 19.10: Orosz baletzenek (hanglemezről). 19.50: „Mi a magyar nemzet” 20.15: Hírek. 20.30: „Faust”. Dalmú négy felvonásban. 21.30: A rádió külügyi negyedőreje. 22.40: Hírek, időjárásjelentés. 23.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24: Közé Antal cigányzenekara. 24.30: Báró Wimpfen Iván francián nyelvű előadása.

Budapest II. 19.15: Gyorsírótanfolyam. 19.45: Szabó Sándor hegedül. 20.30: „Régészeti séta az Aggteleki barlangban” Előadás. 21: Hírek. 21.20: Hanglemezek. 22.40: Időjárásjelentés. 23.45: Az Operaház előadásának közvetítése. „Faust” (IV. felvonás).

Rádió

CSÜTÖRTÖK, MÁJUS 18.

Bucuresti. 8.30: Hanglemezek, torna, háztartási és orvosi tanácsok. 12: Hanglemezek. 13: Időjelzés, sporteredmények és vízállásjelentés. 13.05: Hanglemezek. 14: Látványosságok. 14.10: Hírek. 14.30: Hanglemezek. 15.10: Aktualitások. 16: Gyermek órája. 18: A román-litván focimérkőzés közvetítése. 19: Időjelzés és időjárásjelentés. 19.02: Kulturális aktualitások. 19.20:

GYILKOSSÁG A MOZIBAN

93

A Déli Hírlap eredeti regénye írta: Félegyházi András

Vátnyomástilos.

Az anyakönyvvezető azután Mariannehoz fordult:

— Mademoiselle Marianne Mireilejon, ünnepélyesen kijelenti ön, hogy házasságra óhajt lépni monsieur Alexandre Limoujellel?

— Igen, — mondotta Marianne örömtől reszkető hangon.

— Énnélfogva én, Marcel Pauvier állami anyakönyvvezető az előtem és a két tanú előtt tett visszavonhatatlan kijelentéseik alapján a francia köztársaság törvényei értelmében önöket ezennel házastársaknak jelentem ki és ezt ezennel kézfogással és az anyakönyvben történet bejegyzések aláírásával megerősítem. A hitelesség kedvéért önök és a tanúk szintén beírják neveiket az anyakönyvbe.

Az anyakönyvvezető előbb Limoujel, utána Marianne kezét szorította meg. Aztán aláírta az anyakönyv rovatait.

Az anyakönyvet utána az új házaspár felé fordította:

— Sziveskedjenek aláírni.

Tollat nyújtott Limoujellek és megmutatta a helyet, ahová nevének kell írnia.

Másodiknak Marianne kezébe került a toll, aki egy pillanatra távozott. Hirtelen nem tudta, hogy melyik nevének írja be, a lánynevének, vagy pedig újdonsült férjének nevének. Kérdőn tekintett az anyakönyvvezetőre, aki elértette és megmagyarázta:

— Az asszony a férj nevének írja születési nevével együtt.

Marianne eszébe jutott, hogy már a múlt napokban a Banque du Bretagneban is ilyen volt az aláírása. Hamarosan odakanyarította tehát a sercegő tollal:

— Madame Alexandre Limoujel née Marianne Mireilejon.

Néhány perc múlva a két tanú neve is ott ragyogott már az anyakönyvben.

Az anyakönyvvezető elbocsátotta őket:

— Fogadják szerencsekívánataimat. Ezzel késsen vagyunk. A házasságkötésről szóló bizonyítvány holnap vehető át a hivatalban. Bon jour, madame et messieurs!

Limoujellek csakhamar kiléptek a teremből, hogy utat adjanak a következő mátkapárnak.

A várószobában Limoujel nem törődött a sok bámészkodóval, hanem karjai közé kapta fiatal feleségét, forrón megcsókolta:

— Drága Marianne, végre a feleségem vagy és többé semmi sem választhat el minket egymástól.

— Gratulálunk az új házásoknak, pajtókám, — áradozott Auguste Jamain és egymás után rázta meg az ifju férj és felesége kezét.

Maurand követte példáját.

Az uccára érve Limoujel intett az ott várakozó bérautók egyikének és kijelentette:

— Mind a négyen a Duponthez megyünk, ahol már megrendeltem a lakodalmi ebédet.

A Dupont-étterem egyik virággal díszített külső fülkéjében terítették számukra és pompás ebédet szolgáltak fel. Az ital — előbb bor, utána pezsgő — nem kevésbé felséges volt.

Nagyon jól érezték magukat és sokáig maradtak együtt. Már esteledett, amikor Paul Maurand engedelmet kért a távozásra azzal, hogy fellép egy nyári kabaréban. Az ifju pár és Jamain azonban tovább is ott maradt.

Sokat beszélgettek. Ennek során Auguste Jamain ráért a Nancyból küldött táviratra:

— Azt mondatk, pajtókám, hogy majd elmondod nekem ennek történetét.

— Hát jó, elmondom.

És Alexandre Limoujel részletesen elmesélte madame Yvonne d'Hiverrel való megismerkedését, nem csinált titkot abból se, hogy az asszonytól száz frankot kapott egy-egy táncért. Mikor aztán megtudta, hogy az asszony gazdag és látta, hogy szerelmes beléje, elhatározta, hogy egy kis pénzt szed

ki belőle. Elbeszélte, hogy ezért szerelmet vallott neki. Nevetve dicsékedett vele, hogyan ostromolta az asszonyt versekkel, amelyeket ismeretlen fiatal költőknek semki által nem olvasott könyveiből kirt. Madame d'Hivernek házasságot ígért és hogy jobban szédítse, azt hazudta neki, hogy nem hitvátságos gíggoló, hanem csak úri kedvtelésből vállalkozott erre a szerepre, hogy az éjszakai életet jobban tanulmányozhassa.

— Pompásan csináltad, pajtókám, — lelkesedett Jamain, — ez a tanulmányozás különösen remek zri. Hiszen te magad tanára lehetnél az egyetemen az éjszakai életnek. De beszélj tovább, pajtókám.

És Limoujel eleget tett a kívánságnak.

Elmondta, hogy gazdag földbirtokosnak adata ki magát a madame előtt. Erre azért volt szükség, nehogy az azt higgye, hogy csak a pénzéért udvarolt neki. Megismertette Marianneval is, akit mint nővérét mutatott be. Sőt odáig ment, hogy madame d'Hivert meghívta lakására és a birtokára.

— A lakástokra, pajtókám, — csodálkozott Jamain, — a Square des Vergennesre? És honnan tetted szert birtokra?

Limoujel ezt is elárulta. Elmondta, hogyan állott rendelkezésére Jessie Bocoup lakása és a lány barátjának birtoka és kastélya. Ott látták vendégül madame d'Hivert.

— Ahá, pajtókám, most már értem, miért kellett nekem Nancyból azt a sürgőnyt elküldítenem, — kacagott Jamain, — bizonyosan úgy akartad el távolítani a vendéget a kastélyból, nehogy túlsokáig ott maradjon.

Limoujel jókedvűen hátra vágta öklével a bérátját:

— Ördögöd van, Auguste, hogy ezt kitaláltad. Persze, hogy így volt. Kellemetlen lett volna, ha váratlanul megjött volna a birtok igazi gazdája és ott találja az egész lebzselő társaságot.

— Aztán hogyan volt tovább, pajtókám?

— Hát a madame valóban elutazott. Aztán meghívott engem Lyonba, ahol egy héti nagyszé-

rűen éltam.

— Ahá, török basa voltál, pajtókám.

(Folytatása következik.)

LEGUJABB

Ismét feszültté vált a távolkeleti helyzet

Angol, francia és amerikai hajórajt vontak össze Kulangsu körül

A Havas távirati ügynökség továbbítja a Domei-ügynökség jelentését: A kulangsu-i városi tanács elutasította a japán főkonzul jegyzékében foglalt követeléseket. A május 13-iki jegyzék a város vezetésének teljes átszervezését és a terroristák működésének ellenőrzését követelte. Abban az esetben, ha a japánok által kért reformot megvalósítják, Kulangsu város vezetésében a japánok jutottak volna döntő szerephez. Jelenleg a várost, amely nemzetközi engedélyes terület, nemzetközi tanács vezeti. A városi tanács válaszában biztosítja a japán főkonzult, hogy minden intézkedés megtörtént a terroristák működésének megakadályozására.

Angol politikai körökben híre jár, hogy az angol kormány a japán csapatoknak Kulangsu szigetén történt partraszállásával kapcsolatban megtorlásképpen a szigetre angol tengerészeket szándékozik küldeni. A végleges döntéssel várnak Noble altengernagy jelentéséig. Az altengernagy hétfőn indult el Kulangsu szigetére.

Tokiói jelentés szerint Noble parancsnoksága alatt egy angol cirkáló Hongkongból Amoy felé halad, egy tengeralattjáró és egy torpedóromboló flotilla pedig észak felé indult el. Hongkongból két francia hadihajó szintén észak felé halad. Az angol hajóhad több egysége viszont Sanghai felé közeledik.

Ezzel kapcsolatban jelentik, hogy a nankin-

Tíz napra tervezik a zsidók palesztinai tiltakozó sztrájkját

Csütörtökön megkezdődik egész Palesztina területén a zsidók általános sztrájkja az angol Fehér Könyv elleni tiltakozás képen. A sztrájk időtartamát nem határozták meg. Egyes tel-avivi hírek szerint

a zsidóság sztrájkja tíz napig tart majd.

A hatóságok megtették a szükséges intézkedéseket az összetűzések megakadályozása végett. Így többek között megtiltották az angol katonáknak, hogy Tel-Aviv városába menjenek. Kivételt csak a szolgálati érdek képez.

gi kormány elrendelte a szovjet területtel határos nyolc tartományban a védelmi terv végrehajtását.

A Reuter-ügynökség jelentése szerint japán forrásból származó hírek arról számolnak be, hogy a Kulangsuban partra szállott katonai egységek egy részét visszavonták. Ugyanezen forrás szerint Kumagsu város vezetősége visszatartotta az összes japán követeléseket annak kivételével, hogy a konzuláris rendőrséggel a japánok együttműködhetnek a rend fenntartása érdekében.

Szerdán nyílt meg Bucurestiben a Bilkan-szövetség hetedik gazdasági konferenciája. A megnyitón Gafencu külügyminiszter elnököt, aki üdvözölte a megjelenteket, ezután pedig a török, jugoszláv és román bizottságok elnökei válaszoltak. A konferencia nyolc napig tart és a tanácskozások befejezése után kirándulást tesznek a delegációk tagjai a Dunán.

A Capitala című lap bucurestii jelentése szerint az angol képviselők egy csoportja, amelyben az összes politikai pártok helyet kaptak, csütörtökön tanulmány tárgyává teszik egy romániai származású Teodor A. L. Zisu nevű zsidó fiatalember javaslatát a zsidók kivándorlására vonatkozólag. A terv szerint Palesztina déli részének Nage nevű területén helyeznénk el zsidókat. Ezen a területen, amelyet az az arabok nem követelnek, 3 millió zsidó nyerhetne elhelyezést.

DÉLIHIRLAP

automata telefonszáma: 28-10.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Az 1938. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet, alapján apróhirdetési áraink a következők: állástkeresés, elveszett tárgyak, eltűnt személyek, fürdő- és gyógyhely hirdetések szavankint egy leu. Levelezés nem közölhető. Házaság szavankint öt leu, minden más rovatban szavankint kettő leu. Legkisebb apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetés két felvezet. I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata I. C. Bratianu 3. II. kerület: Tamás-trafik, Piata Badea Cárta 8. — Kardos-trafik, Piata Traian (szerb templom mellett) Grósz-trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerület: Helfenbein-trafik, Piata Lahovari IV. kerület: March-trafik, Piata Küttl. — Nógrády-trafik, (Ti voli mellett). Olariu-trafik, Piata Dragalina 6. Telefon: 45—06. — Vittek-trafik, Bul. Carol 54. — Galgóczy-trafik, Strada Bratianu 15/a. Telefon: 45—13.

Alkalmazás

Mindenes jó bizonyítvánnyal felvétetik. III., Piata Plevnei 8. I. em. 923

Kezdő szobaleány fiatal tiszta szakácsnő mellé felvétetik. II., Str. Petre Tegle 1. földszint jobbra. 846

Mindenes láány éves bizonyítvánnyal azonnal felvétetik. II., Str. 3 August 4. Redlinger. 983

Gazdaságba keresek egy kocsis gazdát. Ajánlatokat Ghera Ioan, Beregsau. 980

Állást keres

Cukrász segéd állást keres. Cím Pál linkás E. Gataia. 883

Mosást, vasalást és takarítást vállalkozó, egészséges tiszta asszony. Engelmáné Ujfreidorf XXVI. uca 21. 975

Oktatás

Helyesírásában képzettség! Helyesírás tanfolyamok a „Bérczi” gyors- és gépiró szakiskolában. IV., Str. Bonnaz 4. (Küttl térnél). 981

Adás-vétel

Díjházszobák, kombinált szoba és konyhaberendezés szép kivitelben eladó. II., Str. S. Barnutiu 80. Földi asztalos, a 2-es villamos megálló sarkán. 976

Családi ház műhelivel eladó. Timisoara IV., Str. Preyer 21. 972

2 db. malomtrier 3 számú és egy trieurköpeny 2 számú olcsón eladó. Uzina Trieur, Arad, Calea A. Vlaicu No. 137. 971

Símegegyi kádárka 60 hektó és 5 hektó 12 éves furmin páratlan minőségű, kisebb tételekben is eladó. Erdőkoldók forduljanak Giurita szőlőbirtokoshoz, Bocsa-Romána. 969

Széles sárgaréz ágy drótbetéttel matracal együtt eladó. Megtekintés naponta 2—4 óra között. Cím a kiadóban. 845

Eladó, kellemes családi ház, 3 szoba, fürdőszoba, konyha, vízvezeték, villany és minden mellékkeliséggel. Freidorf Nou VII. uca 89 sz. 973

Dívbos bőrök kesztyűknek, öveknek és táskáknak nagy választékban, vörös és fekete róka, alacsony áron. Grossmann r. t. II. Piata Traian. 974

Esslingeni — —
Deszka Jalousien — —
Lenvászon — —
Uzleti napellenző — —
Szövölt rips — —
Folie — Celofan — —
kirakat — —

Romanovszky Ernő IV. str. Varcarecu 19.

Külföldi

Elveszett Recasi Egyesült Takarékalta Kuzman Pál névre szóló betétkönyvecske. Kérem a szíves megtalálót a lap kiadóhivatalában leadni. 984

Ha ruhája molyrágta, kiégett, vagy elszakadt, azt legszemben mütöméssel beszövehető. III., Str. Iosif Gal 7. ajtó 7. B. Kemény Kláránál. 957

Elsőrangú tavaszi virágpalánták

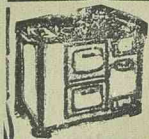
Pelargonía peltatum (kosármuskáti) bíborvörös. Pelargonía zonal (muskáti) halvány és rózsaszín. Salvia Rakete, alacsony, már virágzik. Kana, 6 színben. Begonia spfl. (Vineria) Mignon, Szőnyegkirálynő-zöldvelél. Carmen, barmalevél, piros virággal. Ageratum, világos és sötétkék. Petunia, rózsaszín és purpur. Szőnyegvirágok különböző színben. Szegfű, Aster, Oroszlánszáj, Codetia, Szalmavirág, Zinia több színben, amerikai óriás

Dáhlia, 60 színben

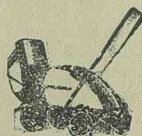
Agner Ferenc kertész

III. C. Porumbescu-ucca 28. sz. Telefon: 20—33.

Jégszekrények egy- és kétajtósak, modern kivitelben kaphatók: Heckmann bádognánál. III., Piata Plevnei 1.

Legmodernebb fűtő- és hűtő-berendezések, modern kivitelben kaphatók! JUNGINGER Temesvár, II., strada Timocului 1.

Gyermekkoscsik, sportkoscsik, gyermekágyak gyári áron, I-a minőség, rendkívül olcsó árak és nagy választékban.

Árlap ingyen Bozsák M. és Fia R. T. Temesvár II., str. Gloriei II. Tel. 37-08